

**ЗЕЛС**

**ГЛАСИЛО**

ЗАЕДНИЦА НА  
ЕДИНИЦИТЕ  
НА ЛОКАЛНАТА  
САМОУПРАВА  
НА РЕПУБЛИКА  
МАКЕДОНИЈА



**НОВА КОМИСИЈА ВО  
ЗЕЛС - КОМИСИЈА ЗА  
ЕНЕРГЕТИКА**

**ВНЈВЛ**

**ГАЗЕТЌ**

БАШКЌСИЈА Е  
НЈЌСИВЕ ТЌ  
ВЕТЌQEVERИСЈЕС  
ЛОКАЛЕ ТЌ  
РЕПУБЛИКЌС СЕ  
МАQEДОНИСЌ



**КОМИСИОН И РИ НЌ  
ВНЈВЛ – КОМИСИОНИ ПЌР  
ЕНЕРГЈЕТИКЌ**



**УСВОЕН СТРАТЕГИСКИОТ  
ПЛАН НА ЗЕЛС ЗА  
2011-2015 ГОДИНА**

**У МИРАТУА ПЛАНИ  
СТРАТЕГЈИК И ВНЈВЛ-сЌ  
ПЌР 2011 - 2015**

**09 2010**



## Почитувани,

Сакам да изразам огромно задоволство што е изготвен Стратегискиот план на ЗЕЛС за периодот 2011 -2015 година, кој едногласно беше усвоен на 10-тата седница на УО на ЗЕЛС, одржана на 16 септември во општина Кичево, во „Куката на уметноста“. Стратегискиот план претставува значаен документ не само за асоцијацијата, туку уште повеќе за нашите членки- општините во Македонија. Таа го потврдува континуитетот на работењето на ЗЕЛС и истрајноста на патот на квалитетно надградување на визијата и мисијата за развивање на процесот на децентрализација во земјата и усовршување на системот на локална самоуправа по мерка на граѓаните, со единици на локалната самоуправа кои се успешни, ефикасни и финансиски независни. Изготвувањето на Стратегискиот план доаѓа токму во време кога локалната власт постигна одреден степен на развиеност и има потреба од дополнителен, силен импулс во нејзиното натамошно усовршување. Стратегискиот план се заснова на реалните предлози и потреби на општините, изречени од страна на општинската администрација, градоначалниците и советниците што ги добивме во нивните одговори на прашалниците доставени во изминатиот период. Затоа до сите нив упатувам голема благодарност за забелешките, идеите и предлозите што ни ги упатија за натамошното движење на нивната асоцијација, а особено сум благодарна на активното учество на членовите на Комисијата за стратегиско планирање при подготвувањето на Стратегијата.

Но, ова е само дел од бројните активности што ги реализираме во изминатиот период. ЗЕЛС активно работеше на усогласување на ставовите на локалните власти со Министерството за транспорт и врски, на изготвувањето на предлозите на Закон за градежно земјиште и на Законот за третман на бесправно изградени градби. Продолжија и активностите на полето на усогласување на потребите на локалните власти со ЕВН Македонија, при што организираме и средба на високо владино ниво. Се поизразена потреба од реализирање на проекти и вклучување на општините во обезбедувањето на енергетска ефикасност и искористување на обновливи извори на енергија не поттикнува досегашната ад хок комисија за соработка на ЗЕЛС со ЕВН Македонија да премине во постојана, тринаесетта комисија во ЗЕЛС, Комисија за енергетика.

На 10-тата седница на УО, формираме и Совет за развој на ЗЕЛС, иницираме продлабочување на соработката со пратениците во Собранието на РМ а, донесовме и бројни заклучоци со кои иницираме значајни законски измени во спроведувањето на одредени надлежности на локалните власти.

Можам да ја истакнам и активноста на ЗЕЛС тренинг центарот, со започнувањето на посети на сите општиничленки на ЗЕЛС со цел утврдување на потребите на локалната администрација за обука и градење на нивните капацитети, како и за непосредно запознавање со актуелните предизвици на општините.

За сето ова, за другите реализирани активности и за иницијативите на УО на ЗЕЛС, повеќе можете да прочитате во септемврскиот број на нашето и Ваше Гласило.

Со почит,  
Душица Перишиќ  
Извршен директор на ЗЕЛС



## Тë nderuar,

Dëshiroj të shpreh kënaqësi të thellë që u hartua Plani Strategjik i BNJVL-së për periudhën prej vitit 2011-2015, i cili unanimisht u miratua në seancën e 10-të të BD të BNJVL-së, e mbajtur më 16 shtator, në komunën e Kërçovës në „Shtëpinë e artit“. Plani Strategjik paraqet dokument të rëndësishëm jo vetëm për Asocacionin, por aq më tepër për anëtarët tona, komunat e Maqedonisë. Ai përcakton vazhdimësinë në punën e BNJVL-së dhe qëndrueshmërinë në rrugën e mbindërtimit kualitativ të vizionit dhe misionit për zhvillimin e procesit të decentralizimit në vend dhe përkryeje të sistemit të vetëqeverisjes lokale sipas masës së qytetarëve, me njësi të vetëqeverisjes lokale të cilat janë të sukseshme, efikase dhe me pavarësi financiare. Hartimi i Planit Strategjik bëhet pikërisht në kohën kur pushteti lokal arriti shkallë të caktuar të zhvillimit dhe ka nevojë për impuls të fuqishëm plotësues, për përkryerjen e tij të mëtejme. Plani Strategjik themelohet mbi propozimet dhe nevojat reale të komunave, të parashtruara nga ana e administratës komunale, kryetarët e komunave, këshilltarët, të cilat i pranuar në përgjigjet e pyetësorëve të parashtruar në periudhën e kaluar. Prandaj u falenderoj të gjithëve për vërejtjet, idetë dhe propozimet që n'a paraqitën për zhvillimin e asociacionit të tyre, e veçanërisht i falenderohem pjesëmarrjes aktive të anëtarëve të Komisionit për planifikim strategjik gjatë hartimit të Strategjisë.

Por kjo është vetëm një pjesë e aktiviteteve që realizuam në periudhën e kaluar. BNJVL në mënyrë aktive punoi në harmonizimin e qëndrimeve të pushteteve lokale me Ministrinë për transport dhe lidhje në hartimin e propozimeve të Ligjit për tokë ndërtimore dhe të Ligjit për trajtimin e ndërtimeve të ndërtuara pa leje. Vazhduan edhe aktivitetet në fushën e harmonizimit të nevojave të pushteteve lokale me EVN Maqedoninë, me ç'rast organizuam edhe takim në nivel të lartë qeveritar. Nevoja gjithnjë e më e shprehur e realizimit të projekteve dhe përfshirja e komunave në sigurimin e efikasitetit energjetik dhe shfrytëzimin e burimeve përtrirëse energjetike, n'a nxiti që ad-hok Komisioni i deritanishëm për bashkëpunim të BNJVL-së me EVN Maqedoninë, të kalojë në të përhershëm, komisioni i trembëdhjetë i BNJVL-së, Komision për energjetikë.

Në seancën e 10-të të BD, formuam edhe Këshillin për zhvillimin e BNJVL-së, inicium thëllësim të bashkëpunimit me deputetët në Kuvendin e RM, ndërsa aprovuam edhe konkluzione të numërta me të cilat inicium ndryshime të rëndësishme ligjore në zbatimin e kompetencave të caktuara të pushteteve lokale.

Mund t'a theksoj edhe aktivitetin e Qendrës së Trajnimeve të BNJVL-së, me fillimin e vizitave të të gjitha komunave, anëtare të BNJVL-së, me qëllim të përcaktimit të nevojave të administratës lokale për trajnim dhe ndërtim të kapaciteteve të tyre, si dhe për njohje më të drejtpëdrejtë me sfidat aktuale të komunave.

Për këtë, për aktivitete tjera të realizuara dhe për iniciativat e BD të BNJVL-së, më tepër mund të lexoni në numrin e shtatorit të Gazetës tonë dhe tuajën.

Me respekt,  
Dushica Perisheva  
Drejtor ekzekutiv i BNJVL

## ЗАЕДНИЦА НА ЕДИНИЦЕТЕ НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

тел. +389 (0)2 30 99 033 / факс: +389 (0)2 30 61 994  
ул. Женевска бб, п.фах 32, 1000 Скопје, Република Македонија  
contact@zels.org.mk , www.zels.org.mk

Извршен директор на ЗЕЛС - Душица Перишиќ  
Заменик извршен директор на ЗЕЛС - Ардита Дема  
Уреднички колегиум - Весна Арсовска - Динковска, Виктор Арнаудовски  
Дизајн и подготовка за печат - Европа 92  
Печати - Европа 92

## BASHKËSIA E NJËSIVE TË VETËQEVERISJES LOKALE TË REPUBLIKËS SË MAQEDONISË

tel. +389 (0)2 30 99 033 / fax: +389 (0)2 30 61 994  
rruga. Zhenevska p.n., F.P. 32, 1000 Shkup, Republika e Maqedonisë  
contact@zels.org.mk , www.zels.org.mk

Drejtor ekzekutiv i BNJVL-së - Dushica Perisheva  
Zëvendës drejtor ekzekutiv - Ardita Dema  
Bordit redaktues - Vesna Arsovska - Dinkovska, Viktor Arnaudovski  
Pergatitje per shtyp - Evropa 92  
Shtyp - Evropa 92



# ДВОДНЕВНА ДИСКУСИЈА ЗА ЧЕТИРИ ЗНАЧАЈНИ ЗАКОНИ ОД ОБЛАСТА НА УРБАНИЗМОТ

## DISKUTIM DÛDITOR I KATËR LIGJEVE TË RËNDËSISHME NGA LËMIA E URBANIZMIT



Со цел што поефективно имплементирање на законските решенија во рамките на работењето на единиците на локалната самоуправа и надлежните институции, Министерството за транспорт и врски во соработка со ЗЕЛС на 26 - 27 август 2010 година, во хотелот Дрим во Струга организираше стручно советување за четири закони од областа на урбанизмот и тоа: Законот за градежно земјиште, Законот за третман на бесправно изградени градби, Законот за домување и Законот за градење. На советувањето учествуваа претставници од ресорното министерство, претставници од локалната самоуправа кои ги покриваат активностите поврзани со урбанизмот, градоначалници, претставници од бизнис

Me qëllim të implementimit më efektiv të aktvendimeve ligjore në kuadër të punës së njësisive të vetëqeverisjes lokale dhe institucioneve kompetente, Ministria për transport dhe lidhje me bashkëpunim të BNJVL-së më 26-27 gusht 2010, në hotelin „Drin” në Strugë organizoi këshillim profesional nga lëmia e urbanizmit dhe atë për: Ligjin për tokë ndërtimore, Ligjin për trajtimin e ndërtesave të ndërtuara pa leje, Ligjin për banim dhe Ligjin për ndërtim. Në këshillim morrën pjesë përfaqësues nga ministrinë e resorit, përfaqësues të vetëqeverisjes lokale të cilët mbulojnë aktivitetet lidhur me urbanizmin, kryetarët e komunave, përfaqësuesit e bashkësisë së biznesit, përfaqësuesit ►



заедницата, претставници од стопанските комори и други заинтересирани страни. За време на советувањето посебен акцент беше даден на двата предлог-законали и тоа Законот за градежно земјиште и Законот за третман на бесправно изградени градби. И двата предлог-законали претходно беа доставени на разгледување до ЗЕЛС и преку изградени систематизирани забелешки и предлози повторно вратени до МТВ. Истите беа изнесени и на средбата и на задоволство на локалните власти, поголемиот дел од забелешките на ЗЕЛС кои се однесуваат на Законот за градежно земјиште беа прифатени. За Законот за третман на бесправно изградени градби, со оглед на фактот што се работи за прва верзија на законот, понатаму ќе се организираат средби и се очекува текстот на оваа



првична работна верзија на законот да претрпи значителни измени. Имено, ЗЕЛС активно учествуваше во процесот на пишување на Законот за градежно земјиште. Во согласност со овој закон голем дел од предвидените активности ќе се имплементираат преку ЗЕЛС тренинг центарот - ЗТЦ,

e odave ekonomike dhe palë tjera të interesuara. Gjatë këshillimit theks i veçantë i'u dha dy Propozim-Ligjeve dhe atë Ligjit për tokë ndërtimore dhe Ligjit për trajtimin e ndërtesave të ndërtuara pa leje. Që të dy propozim-ligjet paraprakisht u parashtruan për shqyrtim deri te BNJVL dhe përmes

vërejtjeve të sistematizuara dhe propozimeve sërish i'u kthyen MTL. Të njejtat u parashtruan edhe në takim dhe për kënaqjen e pushteteve lokale, pjesa më e madhe e vërejtjeve të BNJVL-së që kanë të bëjnë me ligjin për tokë ndërtimore u pranuan. Për Ligjin për trajtimin e ndërtesave të ndërtuara pa leje, duke pasur parasysh faktin se flitet për versionin e parë të ligjit, më tej do të organizohen takime dhe притет që тексти i këtij versioni fillestar punues të ligjit të ketë edhe ndryshime të mëdha. Emërisht, BNJVL në mënyrë aktive morri pjesë në procesin e të shkruarit të Ligjit për tokë ndërtimore, konform këtij ligji pjesë e madhe e aktiviteteve të parashikuara me këtë ligj do të implementohen përmes BNJVL-Qendrës së Trajnimeve-BQT.

## КОМИСИЈА ЗА УРБАНИЗАМ

### РАЗГЛЕДУВАЊЕ НА ПРЕДЛОГ-ЗАКОНОТ ЗА ГРАДЕЖНО ЗЕМЈИШТЕ



Комисијата за урбанизам при ЗЕЛС во проширен состав со претставници од општинската администрација и градоначалници, на 13 септември 2010 година, во просториите на ЗЕЛС ја разгледа последна верзија на Предлог-Законот за градежно земјиште, доставена од Министерството за транспорт и врски. Оваа верзија е резултат на работилницата одржана во Струга, каде ЗЕЛС ги презентираше сите забелешки и предлози по овој закон.

На состанокот се рeафирмираа уште еднаш одредени забелешки и предлози на ЗЕЛС кои во оваа работна верзија не биле прифатени од Министерството за транспорт и врски. Од страна на присутните беше поздравен членот на Законот, во кој се предвидува неговата примена да почне од 1 јули 2011 година.



Општините се подготвуваат за претстојниот закон за бесправно изградени градби

## ПРЕЗЕНТИРАН СОФТВЕР НА ОПШТИНИТЕ ШТИП И КАРБИНЦИ ЗА ЕВИДЕНТИРАЊЕ НА ДИВОГРАДБИТЕ



На 1 септември, 2010 година во просториите на Општина Штип, во присуство на медиуми, претставници од Министерството за локална самоуправа, од Државниот градежен инспекторат, од ЗЕЛС, од УНДП и од општините Карбинци и Штип беше промовиран софтверот за евидентирање на бесправно изградени градби. Станува збор за реализација на гранд од 20 000 евра од УНДП, во рамките на проектот за „Меѓуопштинска сора-

ботка за подобра испорака на услуги и пристап кон ЕУ“, што започна во декември минатата година.

Градоначалникот на Штип, Зоран Алексов, ги претстави фазите на реализација на проектот, при што го истакна задоволството од постигнатите резултати, а особено ја нагласи можноста софтверот да се направи прифатлив за сите општини во земјата. Душица Перишиќ, Директорка на ЗЕЛС, истакна дека реализацијата на софтверот доаѓа во вистински момент, кога се очекува донесување на закон за легализација на бесправно изградените градби, бидејќи општините ќе можат да ја искористат оваа алатка со која полесно ќе ги евидентираат дивоградбите на својата територија. Беше изнесено дека трендот на бесправно градење во поголем број општини речиси е запрен, а наскоро граѓаните кои имаат дивоградби ќе можат да започнат постапка за нивно легализирање. Со помош на софтверот во Штип се евидентирани околу 4 000 дивоградби, а со нивна легализација, по донесување на законот, се очекува во општинскиот буџет да се слеат најмалку 10 милиони евра.

Во првата фаза од проектот направени се сите технички подготовки (уреден простор, ИТ опрема, сервер, софтвер за базата на податоци) за работа на комисиите за евидентирање на дивоизградените објекти. Формирана е и Комисија за меѓуопштинска соработка, која ги изготвила сите акти за воспоставување на меѓуопштинска соработка на општините Штип и Карбинци, во делот на урбаното планирање. Потоа се пристапило кон дополнување на постојната база на податоци со собирање на евидентирани податоците од архивот, од одделението за даноци за сите надградби, доградби и нови градби. Во втората фаза, преку медиумска кампања биле повикани граѓаните самоиницијативно да ги пријават нелегалните градби на шалтерот во Центарот за услуги во општината. Потоа, се преминало на теренско евидентирање на објектите, што го вршеле пет временни комисии од по три члена, кои претходно добиле соодветна обука со цел спроведување на ефикасна и квалитетна евиденцијата. Во просек дневно се евидентирале 20-30 објекти. Поради добрата обученост на членовите на комисиите како и медиумска покриеност на проектот тој бил прифатен од граѓаните и се спроведувал без големи проблеми на теренот.

## KOMISIONI PËR URBANIZËM SHQYRTIM I PROPOZIM-LIGJIT PËR TOKË NDËRTIMORE



Komisioni për urbanizëm pranë BNJVL-së në përbërje të zgjëruar me përfaqësuesit e administratës komunale dhe kryetarët e komunave, më 13 shtator 2010, në hapësirat e BNJVL-së e shqyrtoi versionin e fundit të Propozim-Ligjit për tokë ndërtimore të parashtruar nga Ministria për transport dhe lidhje. Ky version është rezultat i punëtorisë të mbajtur në Strugë ku BNJVL i prezantoi të gjitha vërejtjet dhe propozimet sipas këtij ligji.

Në mbledhje u riafirmuan edhe një herë vërejtjet dhe propozimet e caktuara të BNJVL-së të cilat në këtë version punues nuk ishin pranuar nga Ministria për transport dhe lidhje. Nga ana e të pranishmëve u përshëndet neni i ligjit në të cilin parashikohet zbatim i këtij ligji të fillojë prej 1 korriku 2011.

Komunat përgatiten për ligjin e ardhshëm për ndërtesat e ndërtuara pa leje

## U PREZENTUA SOFTUERI I KOMUNAVE SH TIP DHE KARBINCI PËR EVIDENTIMIN E NDËRTESAVE TË NDËRTUARA PA LEJE

Më 1 shtator, 2010, në hapësirat e komunës së Shtipit, në prani të mediave, përfaqësuesve të Ministrisë për vetëqeverisje lokale, nga Inspektoriati Shtetëror për Ndërtim, nga BNJVL, nga UNDP dhe nga komunat Karbinci dhe Shtip, u promovua softuer për evidentimin e ndërtesave të ndërtuara pa leje. Bëhet fjalë për realizimin e grantit prej 20.000 eurosh nga UNDP, në kuadër të projektit për „Bashkëpunimi ndërkomunal për ofrim më të mirë të shërbimeve dhe aderim në BE”, që filloi në dhjetor të vitit të kaluar.

Kryetari i komunës së Shtipit, Zoran Aleksov i prezantoi fazat e realizimit të projektit, me ç'rast theksoi mundësinë që softueri të jetë i pranueshëm nga ana e të gjitha komunave në vend. Dushica Perishiq, drejtoreshë e BNJVL-së, theksoi se realizimi i softuerit paraqitet në moment të vërtetë, kur pritet aprovimi i Ligjit për legalizimin e ndërtesave të ndërtuara pa leje, sepse komunat do të mund t'a shfrytëzojnë këtë vegël me të cilën më lehtë do t'i evidentojnë ndërtimet pa leje në territorin e tyre. U përmend se trendi i ndërtimit të paligjshëm në pjesë të madhe të komunave pothuaj se është ndaluar, ndërsa së shpejti qytetarët të cilët kanë ndërtesa pa leje do të mund të fillojnë procedurë për legalizimin e tyre. Me ndihmën e softuerit në Shtip

janë evidentuar rreth 4 000 ndërtesa të paligjshme, ndërsa me legalizimin e tyre, pas aprovimit të ligjit, pritet që në buxhetin e komunës të mblidhen më së paku 10 milion euro.

Në fazën e parë të projektit janë kryer të gjitha përgatitjet teknike (hapësira e rregulluar, pajisja për IT, serveri, softueri për bazën e të dhënave) për punën e komisioneve për evidentimin e objekteve të ndërtuara pa leje. Është formuar edhe Komision për bashkëpunim ndërkomunal të komunave Shtip dhe Karbinci, në pjesën e planifikimit urban. Pastaj u janë drejtuar plotësimi të bazës të të dhënave ekzistuese me mbledhjen e të dhënave të evidentuara nga arkivi, nga sektori për tatime për të gjitha ndërtesat e paligjshme dhe ndërtimet e reja. Në fazën e dytë, përmes fushatës mediatike u ftuan qytetarët me vetiniciativë t'i paraqesin ndërtesat pa leje në sportelin e Qendrës për shërbime të komunës. Pastaj, ka kaluar në evidentim në teren të objekteve, që i kanë kryer pesë komisione me nga 3 anëtarë, të cilët paraprakisht kanë marrë trajnim adekuat me qëllim të zbatimit të evidencës efikase dhe kualitative. Mesatarisht në ditë janë evidentuar 20-30 objekte. Për arsye të trajnimit të mirë të anëtarëve të komisioneve si dhe mbulim mediatik të projektit ai u pranua nga qytetarët dhe është realizuar pa probleme të mëdha në teren.



## СОСТАНОК НА ЗЕЛС И ЕВН МАКЕДОНИЈА СО ПРЕТСТАВНИК ОД ВЛАДАТА НА РМ

ЗЕЛС и ЕВН Македонија во Владата на Република Македонија на 1 септември 2010 година одржаа состанок со Заменикот на Претседателот на Владата на РМ, задолжен за економски прашања, Владимир Пешевски, каде разговараа за отворените прашања на општините поврзани со соработката на ЕВН и општините. Меѓу другото се разговараше за можностите за откажувањето на каматите врз основа на долговите на општините кон ЕВН, како и за можностите ваква поддршка да дадат МЕРСО и ЕЛЕМ кои имаат свои побарувања кон ЕВН. По упатените барања од страна на ЗЕЛС неодам-



на ЕВН Македонија одговори со допис со кој се согласи на дел од истакнатите барањата на ЗЕЛС, а особено утврдувањето на бескаматен период до 30-ти во месецот за кој нема да се наплатуваат камати за задоцнето плаќање (документот се наоѓа на интернет страницата на ЗЕЛС [www.zels.org.mk](http://www.zels.org.mk)).

## МБЛЕДЖА Е БНЈВЛ-СЌ ДНЕ ЕВН МАКЕДОНИ МЕ ПЌРФАЌСУЕС ТЌ КЕВЕРИСЌ СЌ РМ

munave. Mes tjerash u bisedua edhe për mundësitë për shlyerjen e kamatave në bazë të borxheve të komunave ndaj EVN-së si dhe për mundësitë që n j përkrahje të këtillë t'a japin MERSO dhe ELEM të cilët kanë kërkesat e tyre ndaj EVN-së. Pas kërkesave të parashtruara nga BNJVL, para do kohë EVN Maqedoni u përgjigj me shkresë me të cilën u pajtua me pjesë të kërkesave të përmendura të BNJVL-së, e veçanërisht përcaktimin e periudhës pa kamata deri në të 30-in në muajin për të cilin nuk do të ark tojn  kamata për pagesën e vonuar (dokumenti gjendet në internet faqen e BNJVL-së [www.zels.org.mk](http://www.zels.org.mk)).

BNJVL dhe EVN Maqedoni në Qeverinë e Republikës së Maqedonisë më 1 shtator, 2010, mbajtën mbledhje me zëvendës kryetarin e Qeverisë së Republikës së Maqedonisë, përgjegjës për  shtjet ekonomike, Vlladimir Peshovski, ku biseduan për pyetjet e hapura të komunave lidhur me bashkëpunimin e EVN-së dhe ko-

## НОВА КОМИСИЈА ВО ЗЕЛС - КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА

Еден од заклучоците на 10-тата седница на УО беше, постојната ад хок комисија за соработка со ЕВН да прерасне во Комисија за енергетика која ќе има перманентни активности. Со тоа бројот на комисиите во ЗЕЛС се зголеми на вкупно тринаесет комисии.

Постојаната потреба од разрешување на одредени прашања на локалните власти со ЕВН Македонија, директната или индиректната поврзаност на општините околу реализација на одредени национални стратегии меѓу кои и за енергетска ефикасност, приклучувањето кон светскиот тренд и потреби за поголемо искористување на обновливите извори на енергија се главните причини за формирањето на оваа Комисија.

Исто така од особена важност е што во европски и меѓународни рамки с  повеќе се формираат фондови за оваа намена, од каде нашите локални власти можат да аплицираат со проекти за искористување на овие средства. Сето ова ќе се рефлектира во општините, во правец на рационализација на трошоците околу искористувањето на електричната и топлинската енергија, заштита на животната средина и обезбедување на поквалитетни услови за живот на своите граѓани. Комисијата ја сочинуваат досегашните членови на ад хок комисијата, градоначалниците Благоја Деспотоски, Аргетим Фида, Александар Петрески и Марјан Ѓорчев.

## КОМИСИОН И РИ НЌ БНЈВЛ-КОМИСИОН ПЌР ЕНЕРГЈЕТИКЌ

Njëri ndër konkluzionet e seancës së 10-të të BD, ishte që ad-hok Komisioni për bashkëpunim me EVN, të kalojë në Komision për energjetikë që do të ketë aktivitete permanente. Me këtë, numri i komisioneve të BNJVL-së u rrit në gjithsejt trembëdhjetë komisione.

Nevoja e vazhdueshme për zgjidhjen e  shtjeve të caktuara të pushteteve lokale me EVN Maqedoninë, lidhja direkte ose indirekte me komunat rreth realizimit të strategjive të caktuara nacionale midis të cilave edhe për efikasitet energjetik, aderim në trendin botëror dhe nevojat për shfrytëzim më të madh të burimeve rip rtrir se të energjisë, janë arsyt kryesore për formimin e këtij Komisioni. Gjithashtu mjaft i

rëndësishëm është fakti se në kornizat evropiane dhe ndërkombëtare formohen фонде për këtë dedikim, që u mundësohet pushteteve lokale të vendit tonë të aplikojnë me projekte për shfrytëzimin e këtyre mjeteve. Kjo do të reflektohet në komuna, në drejtim të racionalizimit të shpenzimeve rreth shfrytëzimit të energjisë elektrike dhe energjisë për ngrohje, mbrojtjen e mje-disit jetësor dhe sigurimin e kushteve më kualitative për jetë të qytetarëve të tyre. Komisionin e përbëjnë anëtarët e deritanishëm të ad-hok komisionit, kryetarët e komunave Bllagoja Despotoski, Argëtim Fida, Aleksandar Petreski dhe Marjan Gjor ev.



Општините сè помасовно се вклучуваат кон реализација на националната стратегија за енергетска ефикасност

## ПОСТАВЕН КАМЕН ТЕМЕЛНИК НА ФОТОВОЛТАИЧНА ЦЕНТРАЛА ВО ДЕМИР ХИСАР

Во месноста Суводол, Општина Демир Хисар, на седми септември, 2010 година, беше поставен камен темелник на нова фотоволтаична централа, што ќе произведува еден мегават електрична енергија. Инвестицијата изнесува околу пет милиони евра и се очекува да биде реализирана до крајот на оваа година.

„Добивањето на енергија од обновливи извори, во услови на континуиран раст на цените на енергенсите и зголемената потреба од заштита на животната средина претставува предизвик за голем број развиени земји во светот. Општината Демир Хисар со оваа нова инвестиција станува енергетски и еколошки центар. Од тие причини навистина сум задоволен што најдовме заеднички јазик со инвеститорите и оваа централа се отвора токму во нашата општина.

Направивме максимални напори и во краток рок ја подготвивме целата потребна документација, истакна на свеченоста, Тони Ангелески, градоначалник на Демир Хисар. При тоа тој додаде дека централата се поставува на локација во непосредна близина на две вештачки езера и возобновената црква Св. Богородица, што претставува чекор од реализирањето на локалната стратегија за развивање на иницијативи за развој на еколошки туризам во овој крај. Градоначалникот Ангелески најави изградба и на асфалтен пат во должина од 2,5 км до ова место, со што се создава дополнителен предуслов за влез на нови инвестиции и развивање конкретни проекти на ова подрачје.

Зад оваа инвестиција стојат неколку македонски бизнисмени. Испитувања-



та покажале дека реонот на Демир Хисар има над 300 сончеви денови во текот на годината. Според направените анализи, Македонија се рангира високо во Европа, според потенцијалите за искористување на соларната енергија. Експертите укажале дека интересот за изградба на соларни центри е голем, што значи дека се отвораат можности за нови вакви инвестиции во повеќе општини низ целата земја. Со користење на сончевата енергија во земјата годишно може да се заштедат минимум 32

милиони евра, приближно колку што чинат давачките за отворање 6.874 нови работни места. Воедно, со отворањето на поголем број на вакви центри, нашата земја ќе ја реализира националната стратегија за развој на енергетиката, каде е предвидено до 2020 година дури 20 проценти од потребите за електрична енергија да се произведува од обновливи извори на енергија.

*Благоја Шундовски,  
Лице за односи со јавноста  
на Општина Демир  
Хисар*

**Komunat gjithnjë e më masovisht përfshihen në realizimin e strategjisë nacionale për efikasitet energjetik**

## U VENDOS GURTHEMELI I CENTRALIT FOTOVOLTAIK NË DEMIR HISAR

Në Suvodoll, komuna e Demir Hisarit, më 7 shtator, 2010, u vendos gurthemeli i centralit të ri fotovoltaiq, që do të prodhojë energji elektrike prej një megavati. Investimi përmban rreth 5 milion euro dhe pritet të realizohet deri në fund të këtij viti.

„Fitimi i energjisë për burime ripërtirëse, në kushte të rritjes së vazhdueshme të çmimeve të energjenseve dhe nevoja e rritur për mbrojtjen e mjedisit jetësor, paraqet sfida për një pjesë të madhe të vendeve të zhvilluara në botë. Komuna Demir Hisar, me këtë investim shëndrohet në një qendër energjetike dhe ekologjike. Për këto arsye

me të vërtetë jam i kënaqur që gjetëm një gjuhë të përbashkët me investuesit dhe ky central hapet pikërisht në komunën tonë. Bëmë përpjekje maksimale dhe në afat të shkurtër e përgatitëm në tërësi dokumentacionin e nevojshëm”, theksoi në solemnitet Toni Angeleski, kryetar i komunës së Demir Hisarit. Ai shtoi edhe se centrali vendoset në lokacionin në afërsi të drejtpërdrejtë të dy liqeve artificiale dhe të kishës së restauruar Shën Mëria, që paraqet hap të realizimit të strategjisë lokale për zhvillimin e iniciativës për zhvillim të turizimit ekologjik në këtë rajon. Kryetari Angeleski lamëroi

edhe ndërtim të rrugës së asfaltuar në gjatësi prej 2,5 km deri te ky vend, me ç’rast u krijua parakusht plotësues për hyrë në investime të reja dhe zhvillim të projekteve konkrete në këtë rajon.

Pas këtij investimi qëndrojnë disa biznesmenë të Maqedonisë. Hulumtimet kanë treguar se rajoni i Demir Hisarit ka mbi 300 ditë me diell gjatë vitit. Sipas analizave të kryera Maqedonia rangohet lartë në Evropë, sipas potencialeve për shfrytëzimin e energjisë solare. Ekspertët treguan se interesimi për ndërtimin e centraleve solare është mjaft i madh, që do të thotë se hapen mundësi për investime të këtylla të

reja për më shumë komuna në mbarë vendin. Me shfrytëzimin e energjisë diellore në vend, mund të kursehen minimum 32 milion euro në vit, përafërsisht aq sa kushtojnë të dhënat për hapjen e 6.874 vendeve të reja të punës. Njëkohësisht me hapjen e më shumë centraleve të këtylla, vendi jonë do t’a realizojë strategjinë nacionale për zhvillim të energjetikës, ku është parashikuar që deri më 2020, 20% të nevojave për energji elektrike të prodhohen nga burimet ripërtirëse të energjisë.

*Bllagoja Shundovski  
Person për marrëdhënie me publikun në komunën e Demir Hisarit*





## ISKUŠTVATA ZA ENERGETSKA EFIKASNOŠT ZA PRËTSTAVNICITË OD 11 OPŠTINI

Prëtstavnici od 11 opštini od zemjaba: Karpoš, Kisela Voda, Aerodrom, Gavgelija, Radoviš, Strumića, Prilep, Mogilla, Čaška, Kičevo i Žrnovci, prëtstavnici od ZELC i od organizatorot UNDP, vo periodot od 5-11 sептември беа на студиска посета на Република Чешка, како дел од активностите на проектот „Ублажување на климатските промени преку подобрување на енергетската ефикасност во градежниот сектор“.

Целта на посетата беше да се разменат искуства помеѓу единиците на локалните самоуправи од нашата земја и соодветните институции во Република Чешка за имплементирање на проекти од областа на енергетската ефикасност. Беа посетени Прага, Брно и Литомерице каде прëtставниците се стекнаа со нивните позитивни искуства

со имплементирањето на проекти од оваа област, финансиски поддржани од структурните фондови на Европската унија. Особено беше интересен проектот за изградба на централа во општината Литомерице, каде со вештачко генерирање на геотермални води ќе се произведува електрична и топлинска енергија за потребите на општината. Во оваа општина реализиран е и проектот за производство на електрична енергија со фотоволтаични панели поставени на покривите на училиштата. Добиената енергија се користи за потребите на училиштата, а средствата од продажбата на остатокот од енергијата повторно се употребуваат за потребните на учениците.

Во согласност со директивите на ЕУ за енергетски карактеристики на згради, во Чешка се

врши класификација на зградите на сите јавни установи според потрошувачката на енергија, по што се утврдува приоритетот за дополнителни вложувања за обезбедување на енергетска ефикасност. Стандардите за енергетска ефикасност на станбените објекти се задолжителни за новите градби. Интересно беше и тоа што Република Чешка формирала, таканаречен „зелен фонд“ до кој општините и граѓаните може да конкурираат со проекти од областа на енергетска ефикасност и да добијат мошне поволни услови за вакви инвестиции. Реконструкција по предвидени стандарди е направена и на објектот каде е сместено Министерство за животна средина во Прага, при што е поставен часовник -мерач, кој покажува колку енергија е заштедено од моментот на воведувањето на утврдените стандарди за градба.

дувањето на утврдените стандарди за градба.

Се очекува Директивата на ЕУ за енергетски карактеристики на згради, наскоро да биде комплетно транспонирана и од нашата држава, за што се подготвува усогласување на законодавството во овој дел и изготвување на правилник за енергетска ефикасност во зградите.

Проектот е една од трите компоненти на програмата за енергетска ефикасност, финансирана од Австриската Развојна Кооперација и е насочен кон воспоставување на поволни услови за ублажување на климатските промени во земјите. Истата ќе се оствари преку подобрување на енергетската ефикасност во градежниот сектор, зголемување на јавната свест и капацитетите на инволвираните за сèгнати страни за енергетска ефикасност.

## PËRVOJAT PËR EFIKASITËT ENERGETIK PËR PËRFAQËSUESIT E 11 KOMUNAVE

Përfaqësues nga 11 komuna të vendit: Karposhi, Kisella Voda, Aerodromi, Gavgjelja, Radoviš, Strumica, Prilepi, Mogilla, Čaška, Kërçova dhe Žrnovci, përfaqësues të BNJVL-së dhe organizatorët e UNDP, në periudhën prej 5-11 shtator, ishin në vizitë studimore në Republikën e Çekisë, si pjesë e aktiviteteve të projektit „Akomodim i kushteve klimatike përmes përmirësimit të efikasitetit energjetik në sektorin për ndërtim“.

Qëllimi i vizitës ishte shkëmbimi i përvojave midis njësive të vetëqeverisjes lokale të vendit tonë dhe institucioneve përkatëse në Republikën e Çekisë për implemtimin e projekteve në lëminë e efikasitetit energjetik. U vizituan Прага, Брно dhe Литомерице ку përfaqësuesit fituan përvoja pozitive me implemtimin e projekteve në këtë lëmi, me përkrahje financiare të Bashkimit Evropian. Interes të veçantë kishte projektet për ndërtimin e centralit, në komunën Литомерице, ку ме gjene-

rimin artificial të ujrave gjeometrale do të prodhohet energji elektrike dhe energji për ngrohje për nevojat e komunave. Në këtë komunë u realizua edhe projektet për prodhimin e energjisë elektrike me panele fотоволтаике të vendosura në kulmet e shkollave, energjia e fituar shfrytëzohet për nevojat e shkollave, ndërsa mjetet nga shitja e energjisë së mbetur sërish përdoren për nevojat e nxënësve.

Konform Direktivës së BE-së për karakteristikat energjetike të ndërtesave, në Çeki kryhet klasifikim i ndërtesave të institucioneve publike sipas shpenzimit të energjisë, me ç'rast përcaktohet prioriteti i investimeve plotësuese për sigurimin e efikasitetit energjetik. Standardet për efikasitet energjetik të objekteve për banim janë obligative për ndërtimet e reja. Mjaft interesante ishte ajo se Republika e Çekisë ka formuar, të ashtuquajtur „fondin e gjelbërt“ në të cilin komunat dhe qytetarët mund të aplikojnë



me projekte nga lëmia e efikasitetit energjetik dhe të fitojnë kushte mjaft të volitshme për investime të këtilla. Rikonstruimi sipas standardeve i është bërë edhe objektit ku është vendosur Ministria për mjedis jetësorë, në Pragë, me ç'rast është vendosur orë-matëse, kjo tregon sa energji është kursyer prej momentit të vendosjes së standardeve të përcaktuara për ndërtim.

Pritet që Direktiva e BE-së për karakteristikat energjetike të ndërtesave, së shpejti do të transpozohet tërësisht edhe në shteti jonë, me ç'rast përgatitet harmonizim i legji-

slativës në këtë pjesë dhe hartim i rregullores për efikasitet energjetik në ndërtesa.

Projektet është njëri prej tri komponentave të programit për efikasitet energjetik, i financuar nga Kooperacioni Austriak Zhvillimor dhe synon vendosjen e kushteve për akomodim të ndryshimeve klimatike në vende të ndryshme. E njehta do të realizohet përmes përmirësimit të efikasitetit energjetik në sektorin për ndërtim, rritjen e vetëdijes publike dhe kapacitetet e palëve të involvuara dhe të interesuara për efikasitet energjetik.

## УСВОЕН СТРАТЕГИСКИОТ ПЛАН НА ЗЕЛС ЗА 2011-2015 ГОДИНА

Стратегиски план на ЗЕЛС за периодот 2011-2015 година, едногласно беше усвоен на 10-тата седница на УО. Тој претставува значаен документ не само за асоцијацијата, туку уште повеќе за нејзините членки, општините. Го потврдува континуитетот на работењето на ЗЕЛС и истрајноста на патот на квалитетно надградување на визијата и мисијата за развивање на процесот на децентрализација во земјата и усовршување на систем на локална самоуправа по мерка на граѓаните, со единици на локалната самоуправа кои се успешни, ефикасни и финансиски независни. Изготвувањето на Стратегискиот план доаѓа токму во време кога локалната власт постигна одреден степен на развиеност и има потреба од дополнителен, силен импулс во нејзиното натамошно усовршување. Стратегискиот план се заснова на реалните предлози и потреби на општините, изречени од страна на општинската администрација, градоначалниците и советниците што ги добивме во нивните одговори на доставените прашалници. Исто така, изготвената предлог-стратегија беше доставена на коментари до општините, од кои дел повторно беа вметнати во крајната верзија. Во изработката на Стратегијата особено придонесоа градоначалниците, членови на ад хок Комисијата за стратегиско планирање, Бастри Бајрами - општина Арачиново, Аргетим Фида - Дебар, Жика Стојановски - Илинден и Стефче Јакимовски - Карпош, кои вложија огромни напори во сублимирањето на сите потреби и

погледи за натамошно развивање на ЗЕЛС. За изработка на стратегијата ЗЕЛС доби експертска и финансиска поддршка од Програмата за човеков институционален развој на УСАИД.

Со оваа Стратегија, ЗЕЛС продолжува со спроведувањето на основната цел на успешно претставување и застапување на интересите на општините пред органите на централната власт, Парламентот и другите домашни и странски институции. Нагласени се активностите во работењето на комисиите на ЗЕЛС и развивањето на Мрежите на општинските одговорни лица како и зајакнувањето на ЗЕЛС тренинг центарот (ЗТЦ) кој ќе обезбедува и спроведува соодветни обуки на претставниците на локалната администрација. Подготвувањето на анализи, доставување на иницијативи и предлози за законски измени од значење за спроведување на надлежностите на локалните власти, особено обезбедувањето на поголема финансиска самостојност на општините се исто така дел од предвидените правци на натамошно дејствување на асоцијацијата, а нагласени се и активностите кои ќе бидат преземани за обезбедување на финансиска стабилност на ЗЕЛС, како и поддршка за што поголемо искористување на претпристапните ЕУ фондови од страна на локалните власти. Ова се дел од активностите утврдени во осумте стратегиски цели на новиот Стратегиски план на ЗЕЛС за периодот 2011-2015 година.

## U MIRATUA PLANI STRATEGJIK I BNJVL-SË PËR 2011-2015

Plani Strategjik i BNJVL-së për periudhën prej 2011-2015, unanimisht u miratua në seancën e 10-të të BD. Ai paraqet dokument mjaft të rëndësishëm, jo vetëm për asociacionin, por aq më tepër për anëtarët e tija, komunat. E përcaktuar vazhdimësinë e punës së BNJVL-së dhe qëndrueshmërinë në rrugën e mbindërtimit kualitativ të vizionit dhe misionit për zhvillimin e procesit të decentralizimit në vend si dhe përkryerjen e sistemit të vetëqeverisjes lokale sipas masës së qytetarëve, me njësi të vetëqeverisjes lokale të cilat janë të suksesshme, efikase dhe të pavarura në mënyrë financiare. Hartimi i Planit Strategjik arrin pikërisht në kohën kur pushteti lokal arriti shkallë të caktuar të zhvillimit dhe ka nevojë nga impulsi i fortë plotësues në përkryerjen e saj të mëtejme. Plani Strategjik themelohet mbi propozimet reale dhe nevojat e komunave, të theksuara nga ana e administratës komunale, kryetarët e komunave dhe këshilltarët që i fituam nga përgjigjet e tyre në pyetësorët e parashtruar. Gjithashtu, propozim-strategjia e hartuar i'u dërgua për komente komunave, pjesë e të cilave u përfshinë në versionin përfundimtar. Gjatë hartimit të Strategjisë kontribut të veçantë dhanë kryetarët e komunave, anëtarët e ad-hok Komisionit për planifikim strategjik, Bastri Bajrami-kryetar i komunës së Haraçinës, Argëtim Fida-Kryetar i komunës së Dibrës, Zhika Stojanovski-Kryetar i komunës së Ilindenit dhe Stefçe Jakimov-

ski-Kryetar i komunës së Karposhit, të cilët bënë përpjekje të mëdha në sublimimin e të gjitha nevojave dhe pikëpamjeve për zhvillimin e mëtejme të BNJVL-së. Për hartimin e strategjisë BNJVL fitoi përkrahje financiare dhe të ekspertëve nga Programi për zhvillim institucional njerëzor të USAID.

Në këtë Strategji, BNJVL vazhdon me zbatimin e qëllimit themelor për paraqitjen e suksesshme dhe përfaqësimin e interesave të komunave para organeve të pushtetit qëndror, Parlamentit dhe institucioneve tjera vendore dhe të huaja. U theksuan aktivitetet në punën e komisioneve të BNJVL-së dhe zhvillimi i Rrjeteve të personave përgjegjës komunal si dhe përforcimi i BNJVL-Qendrës së Trajnimeve (BQT), e cila do të sigurojë dhe zbatojë trajnime të përfaqësuesve të administratës lokale. Përgatitja e analizave, parashtrimi i iniciativave dhe propozimeve për ndryshime të rëndësishme ligjore për zbatimin e kompetencave të pushteteve lokale, veçanërisht sigurimi i pavarësisë më të madhe financiare të komunave, gjithashtu janë pjesë e drejtimeve të parashikuara të veprimtimit të mëtejme të asociacionit, ndërsa janë theksuar edhe aktivitetet të cilat do të ndërmerren për sigurimin e stabilitetit financiar të BNJVL-së, si dhe përkrahje për shfrytëzim sa më të madh të fondeve të BE-së nga ana e pushteteve lokale. Këto janë vetëm pjesë e aktiviteteve të përcaktuara në tetë qëllimet strategjike në Planin e ri Strategjik të BNJVL-së për periudhën prej vitit 2011 deri më vitin 2015.



# ОДРЖАНА ДЕСЕТТАТА СЕДНИЦА НА УПРАВНИОТ ОДБОР НА ЗЕЛС



## 1. УНИФОРМИТЕ НА КОМУНАЛНИТЕ РЕДАРИ СЛИЧНИ НА ПОЛИЦИСКИТЕ ?!

По еден од заклучоците на Комитетот за отпад, во кој е побарано ЗЕЛС да достави мислење во однос на бојата и униформата на комуналните редари, ЗЕЛС достави предлог до Министерството за транспорт и врски на РМ, со иницијатива за изменување и дополнување на Правилникот за бојата и кројот на службената облека, формата и содржината, како и начинот на издавање и одземање на службената легитимација на комуналните редари („Службен весник на Република Македонија” бр. 111/08). Со цел да се обезбеди единствена униформа за сите комунални редари во општините и при тоа таа, на одреден начин да сугерира и предизвикува почит од страна на граѓаните кон овие униформирани лица, беше предложено да се предвиди боја која е поблиску до бојата на униформата на службениците на полицијата, но со малку посветла нијанса, а на неа и на капата да има ознаки од соодветната општина.



На 16 септември, 2010 година, во општина Кичево, Управниот одбор на ЗЕЛС ја одржа десеттата седница, на која се дискутираше за повеќе значајни прашања од спроведувањето на надлежностите на локалните власти, а беа донесени и одредени документи за работењето на ЗЕЛС и на општините. На оваа седница, за прв пат учествувааше и Претседателот на Комитетот на советите, Сашко Николов, Претседател на Советот на општина Радовиш, што според статутот на ЗЕЛС има право да учествува на седниците на УО, но без право на глас. Членовите на УО едногласно го усвоија новиот Стратегиски план на ЗЕЛС за 2011-2015 година, во кој се предвидени осум стратегиски цели по кои ЗЕЛС ќе ги насочува своите активности во следните пет години.

На седницата Управниот одбор ја поддржа и иницијативата дадена од Градот Скопје за интензивирање на соработката на ЗЕЛС со Државниот завод за статистика. Предлогот беше прифатен од страна на присутните членови на УО, бидејќи се иницира со пописот да се регистрираат и податоците за целокупниот недвижен имот на населението на РМ. Со преземањето на регистарот на даночни обврзници на данок на имот од страна на општините во 2005 година, локалните власти се соочија со проблеми во делот на целосно ажурирање на податоците, од причини што во согласност со постојната законска регулатива не се во можност да извршат попис на имотот или на друг начин да ги мотивираат даночните обврзници да го пријават имотот што не е во евиденција. Ова би овозможило прибирање на податоците и целосно реализирање на оваа пренесена надлежност на локалната власт, односно прибирање и наплата на јавните приходи по овој основ. Беше договорено ЗЕЛС да испрати писмо до Државниот завод за статистика во кое ќе биде подетално образложена оваа иницијатива.

По реакциите од состанокот на Комитетот за отпад, дека само мал број на општини вработиле комунални редари и дека е мал бројот на изречените казни, членовите на УО дискутираа поопсежно околу имплементирањето на Законот за јавна чистота. Претставниците од помали-

## 2. ЗЕЛС ИНИЦИРА СТРАТЕГИСКИ ПРИСТАП ЗА ВОВЕДУВАЊЕ НА ЛОКАЛНА ПОЛИЦИЈА



ЗЕЛС упати предлог до Министерството за внатрешни работи на РМ за изработка на стратегија за општинска полиција, како и барање за доставување на информација за изречени казни во согласност со Законот за јавна чистота.

Како резултат на дискусијата за стратески пристап за системско решавање на прашањето со непречено остварување на изворните надлежности од страна на општините во Републиката, вклучително и организацијата на јавната чистота, ЗЕЛС упати предлог до МВР за заедничко отпочнување на постапка за изготвување на стратегија за идно разграничување на надлежности на локална и на национална полиција. Идејата се темели на позитивни практики од западните земји, Франција, Италија, Шпанија, Канада и други, каде е утврдена надлежноста на единиците на локалната самоуправа да организираат општинска/комунална полиција. Беше предложено да се разгледаат ваквите искуства и по примерот на истите да се изготви стратегија врз основа на која евентуално ќе се пристапи кон системска реформа и усогласување на прописите со што оваа надлежност ќе им се овозможи и на општините во Република Македонија. Ваквата идеја има свој зачеток уште во периодот од самиот почеток на процесот на децентрализација во нашата држава, а особено заради организирањето и регулацијата на сообраќајот, поддршка при чување и одржување на јавните површини, организирање на редот и мирот, поддршка при организирање на локални културни и спортски манифестации, јавната чистота, отпадот и многу други надлежности кои по својата природа, а и заради непосредна координација и транспарентност природно им припаѓаат на општините.

При тоа, спроведувањето на Законот за јавна чистота и организирањето на службата на комуналните редари, ЗЕЛС ги смета како појдовна точка во идната трансформација кон општинска полиција со јасно утврдени и разграничени надлежности. Се предлага да се формира посебна работна група, составена од претставници на МВР и ЗЕЛС и вклучени експерти за подготовката на една таква стратегија, која потоа би била предложена на разгледување кај општините и кај Владата на РМ. Станува збор за сложен процес кој ќе подразбира широка промена и усогласување на постојната законска рамка.

те општини истакнаа дека нивните редари се соочуваат со тешкотии околу изрекувањето на казните и во овој период повеќе се насочени на укажувања, советувања и опомени на локалното население. Беше изнесено дека Министерството за внатрешни работи е подготвено, во организација на ЗЕЛС, да одржи обуки за комуналните редари, за начинот на пристапување и постапување со граѓаните – прекршители, што беше прифатено од присутните. ЗЕЛС пред членовите на УО ги презентираше предлог-униформите за општинските комунални редари, при што ги прикажа и униформите на локалната полиција од неколку европски земји. Членовите на УО на ЗЕЛС излегоа и со предлог да се размислува и за стратеските насоки на развивање на комуналните редари, од што произлезе иницијатива што ЗЕЛС ја достави до Министерството за внатрешни работи. Од областа на комуналните проблеми на локалните власти беше посочен проблемот со отстранувањето на хаварисаните возила, за што беше предложено да се направи внатрешен правилник за постапка при отстранувањето на овие возила, што ќе биде од полза за сите општини. На седницата беше изнесена и информација дека одредени плански региони започнале со одредени активности и постапки за регионално интегрирано управување со комунален цврст отпад, во согласност со Стратегијата за управување со отпад на Република Македонија донесена во 2008 година. Беше нагласено да се свика состанок на Комисијата за рамномерен регионален развој при ЗЕЛС, на која ќе се поканат претставници од МЖСПП, МЛС и Комисија за енергетика, со цел отворање на поширока дискусија за важни прашања поврзани со регионалните депонии, односно потребата од воедначување на системите и користената технологија, потоа за начинот на издавањето на концесионерството или склучувањето на јавно-приватно партнерство, за начинот на наплатата и висината на таксите и друго. Присутните градоначалници го потенцираа и значењето на можностите за користење на обновливи извори на енергија за општините, за што е потребно да се разговара со централната власт околу расположливоста за бенефиции во оваа сфера.

Членовите на УО ги усвоија и двата документи: Правилник и План за јавност во работата на општината, кои произлегоа од активностите на проектот „Транспарентна општина“, што претставува продолжување на активностите на ЗЕЛС во областа на транспарентното работење на ло-

## 1. UNIFORMAT E ROJTARËVE KOMUNAL TË NGJASHME ME ATO POLICORE?!

Në njërën prej konkluzioneve të Komitetit për mbeturina në të cilin është kërkuar që BNJVL të paraqesë mendim lidhur me ngjyrën dhe uniformën e rojtarëve komunal, BNJVL dërgoi propozim deri te Ministria për transport dhe lidhje të R.M., me iniciativë për ndryshim dhe plotësim të Rregullores për ngjyrën dhe modelin e veshjes zyrtare, formën dhe përmbajtjen, si dhe mënyrën e dhënies dhe marrjes së legjitimacionit zyrtar të rojtarëve komunal („Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë” nr.111/08). Me qëllim sigurimi të uniformës unike për të gjithë rojtarët komunal në komuna që më pas ajo, në mënyrë të caktuar të sugjerojë dhe shkaktojë respekt nga ana e qytetarëve ndaj këtyre personave me uniforma, u propozua të parashikohet ngjyra e cila është e afërt me ngjyrën e uniformave të nënpunësve të policisë, por me nijansë pak më të ndritshme, ndërsa në të dhe në kapelë të ketë shenjë të komunës përkatëse.



## U MBAJT SEANCA E DHJETË E BORDIT DREJTUES TË BNJVL-SË



Më 16 shtator, 2010, në komunën e Kërçovës, Bordi drejtues i BNJVL-së mbajti seancën e dhjetë, në të cilën u diskutua për çështje shumë të rëndësishme nga zbatimi i kompetencave të pushteteve lokale, ndërsa u aprovuan edhe dokumente të caktuara për punën e BNJVL-së dhe të komunave. Në këtë seancë, për herë të parë morri pjesë edhe kryetari i Komitetit të këshillave, Sashko Nikollov, kryetar i Këshillit të komunës së Radovishit, që përmes statutit të BNJVL-së ka të drejtë të marrë pjesë në seancat e BD, por pa të drejtë vote. Anëtarët e BD, unanimitisht e miratuan Planin Strategjik të BNJVL-së për 2011-2015, në të cilin janë parashikuar tetë qëllime strategjike sipas të cilave BNJVL do t'i drejtojë aktivitetet e saja në pesë vitet e ardhshme.

Në seancë Bordi drejtues e përkrahu edhe iniciativën e dhënë nga Qyteti i Shkupit për intensifikimin e bashkëpunimit të BNJVL-së me Entin Shtetëror për Statistikë. Propozimi u përkrah nga ana e anëtarëve të pranishëm të BD, sepse iniciohet që me regjistrim të regjistrohen edhe të dhëna për pronën e patundshme të popullatës së R.M. Me marrjen e regjistrimit të debitorëve tatimor të tatimit të pronës nga ana e komunave, në vitin 2005, pushtetet lokale u ballafaquan me probleme

në pjesën e azhurimit të të dhënave, për arsye se konform rregullativës ekzistuese ligjore nuk kanë mundësi të kryejnë regjistrim të pronës ose në mënyrë tjetër t'i motivojnë debitorët tatimor t'a paraqesin pronën që nuk është e evidentuar. Kjo do të mundësonte mbledhjen e të dhënave dhe realizimin e plotë të kësaj kompetence të transferuar të pushtetit lokal, respektivisht mbledhjen dhe arkëtimin e të ardhurave sipas kësaj baze. U dakordua që BNJVL të dërgojë letër deri te Enti Shtetëror për Statistikë në të cilën më detajisht do të arsyetohet kjo iniciativë.

Pas reagimeve nga mbledhja e Komitetit për mbeturina, se vetëm një numër i vogël komunash kanë punësuar rojtarë komunal dhe se janë shqiptuar pak dënime, anëtarët e BD diskutuan gjërësisht rreth implementimit të Ligjit për higjienë publike. Përfaqësuesit e komunave më të vogla theksuan se rojtarët e tyre ballafaqohen me vështirësi rreth shqiptimit të dënimeve dhe këtë periudhë më tepër u janë kushtuar këshillimeve dhe vërejtjeve të popullatës lokale. U përmend se Ministria për punë të brendshme është e gatshme me organizim të BNJVL-së të mbajë trajnime për rojtarët komunal, me mënyrën për të vepruar me qytetarët – cënues, gjë që u ►

## 2. BNJVL INICION QASJE STRATEGJIKE PËR VENDOSJEN E POLICISË LOKALE

BNJVL dërgoi propozim deri te Ministria për punë të brendshme të R.M për hartimin e strategjisë për polici komunale, si dhe kërkesë për dërgimin e informacionit lidhur me dënimet e shqiptuara konform Ligjit për higjienë publike.

Si rezultat i diskutimit të qasjes strategjike për zgjidhjen sistemore të çështjes për realizim të papenguar të kompetencave burimore nga ana e komunave në Republikën e Maqedonisë, përfshirë këtu edhe organizimin e higjienës publike, BNJVL dërgoi propozim deri te MPB për fillim të përbashkët të procedurës për hartimin e strategjisë për përkufizim të ardhshëm të kompetencave të policisë lokale dhe atë nacionale. Idea bazohet në praktikat pozitive nga vendet perëndimore: Franca, Italia, Spanja, Kanada etj, ku është përcaktuar kompetenca e njërive të vetëqeverisjes lokale të organizojnë polici komunale. U propozua të shqyrtohen përvojat e këtilla dhe sipas shembullit të njëjtë të hartohet strategji në bazë të cë cilës eventualisht do të ketë qasje ndaj reformës sistemore dhe harmonizimit të dispozitave, me ç'rast kjo kompetencë do t'u mundësohet edhe komunave të Republikës së Maqedonisë. Një ide e klëtitillë

ka fillimet e saja që në periudhën e fillimit të procesit të decentralizimit në shtetin tonë, e veçanërisht për shkak të organizimit dhe rregullimit të komunikacionit, përkrahje gjatë kujdesit dhe mirëmbajtjes së sipërfaqeve publike, organizim të rendit dhe qetësisë, përkrahje gjatë organizimit të manifestimeve kultrurore dhe sportive, higjiena publike, mbeturinat dhe shumë kompetenca tjera të cilat sipas natyrës së tyre, si dhe për shkak të koordinimit të drejtpërdrejtë dhe transparent u përkasin komunave.

Në bazë të kësaj, zbatimi i Ligjit për higjienë publike dhe organizimi i shërbimit të rojtarëve komunal, BNJVL i konsideron si pikë kalimi në transformimin e ardhshëm drejt policisë komunale me kompetenca qartë të përcaktuara dhe të përkufizuara. Propozohet të formohet grup i veçantë punues, i përbërë nga përfaqësuesit e MPB dhe BNJVL-së dhe ekspert të kyçur në përgatitjen e një strategjie të këtillë, e cila pastaj do të propozohet për shqyrtim te komunat dhe te Qeveria e R.M. Bëhet fjalë për proces të ndërlikuar që nënkupton ndryshim të gjërë dhe harmonizim të kornizës ekzistuese ligjore.

## 3. ПОТРЕБА ОД ПОГОЛЕМА КОМУНИКАЦИЈА НА ПРАТЕНИЦИТЕ СО ЛОКАЛНАТА ВЛАСТ



вакви канцелариите, но дека има потреба од корекции во однос на предвидениот простор за нив, како и прецизирање на обврските околу подмирувањето на трошоците за нивно одржување.

На средбата особено беше потенцирана потребата од продлабочување на соработката на ZEAC и на локалните власти со пратениците од Собранието на РМ и со Комисијата за локална самоуправа. На крајот, беа донесени одредени заклучоци, кои потоа ZEAC ги достави до сите општини:

- Во согласност со можностите да се обезбедат соодветни работни услови за функционирањето на пратеничките канцеларии

- Записниците од седниците на советите на планските региони, записниците од УО на ZEAC да се препратат до координаторите на канцелариите на пратениците;

- Градоначалниците да реализираат почести средби со пратениците со цел запознавање со проблемите и предизвиците на локалната самоуправа, како и да ги поканат пратениците на седниците на регионите;

- Да се има разбирање за работното време на канцелариите и за време на викендите.

Една од точките на десеттата седница на УО на ZEAC беше посветена на активностите на проектот „Отворени канцеларии на пратениците во општините“, за што на седницата беа поканети координаторите од пратеничките групи Силвана Бонева, Цветанка Иванова и Тахир Хани. Тие накратко информираа дека досега се отворени 59 канцеларии и дека пратениците имаат голема потреба од истите за остварување на средби со граѓаните, при што ја нагласија и законската обврска на локалните власти за обезбедување на простор за нивно отворање. Градоначалниците по-

тенцираа дека претставниците од Парламентот, во иднина треба да обрнат внимание при гласањето на законите во кои на општините им се доделуваат одредени инженерции, без при тоа законски да се одредат и изворите на нивното финансирање. Тие укажаа дека голем број на општини се соочуваат со недоволен простор за сместување на својата администрација и дека во вакви услови револтот е поголем кога овие канцеларии остануваат непосредни од пратениците или несоодветно се искористени. Беше нагласено дека општините генерално не се против отворањето на





pranua nga të pranishmit. BNJVL para anëtarëve të BD i prezentoj propozim-uniformat për rojtarët komunal, me ç'rast i paraqiti edhe uniformat e policisë lokale nga disa vende evropiane. Anëtarët e BD të BNJVL-së u paraqitën edhe me propozim të merren parasysh edhe drejtimet strategjike të zhvillimit të rrojtareve komunal, me ç'rast u paraqit edhe iniciativa që BNJVL e parashtrij deri te Ministria për punë të brendshme. Nga lëmia e problemeve komunale të pushteteve lokale u përmend edhe problemi me largimin e automjeteve të dëmtuara, me ç'rast u propozua të bëhet rregullore e brendshme për procedurë gjatë largimit të këtyre automjeteve, që do të jetë në dobi të të gjitha komunave. Në seancë u paraqit edhe informacion se rajone të caktuara planifikuese kanë filluar me aktivitete dhe procedura të caktuara për menaxhim të integruar rajonal me mbeturinat e ngurta komunale, konform Strategjisë për menaxhim me mbeturinat e Republikës së Maqedonisë të aprovuar më 2008. U theksua të thirret mbledhje e Komisionit për zhvillim të barabartë rajonal pranë BNJVL-së, në të cilën do të ftohen përfaqësues të MMJPH, MVL dhe Komisionit për energjetikë, me qëllim të hapjes së një diskutimi më të gjërë për çështjet e rëndësishme lidhur me deponitë rajonale, respektivisht nevojës për barazinë e sistemeve dhe teknologjisë së shfrytëzuar, pastaj për mënyrën e dhënies së koncesionit ose lidhjen e partneritetit publiko-privat, për mënyrën e arkëtimit dhe lartësisë së taksave etj. Kryetarët e pranishëm e potencuan edhe rëndësinë e mundësive për shfrytëzimin e burimeve përritëse të energjisë për komunitet, me ç'rast duhet të bisedohet me pushtetin qëndror rreth benefiteve të disponueshme në këtë sferë.

Anëtarët e BD i miratuan edhe dy dokumentet: Rregulloren dhe Planin për transparencë në punën e komunës, që rrodhën nga aktivitetet e projektit „Komuna transparente” që paraqet vazhdimësi të aktiviteteve të BNJVL-së në lëminë e punës transparente të pushteteve lokale. U dha edhe rekoman-

### 3. NEVOJË PËR KOMUNIKIM MË TË MADH TË DEPUTETËVE ME PUSHTETIN LOKAL

Njëra ndër pikat e seancës së dhjetë të BD të BNJVL-së, i'u dedikua aktiviteteve të projektit „Zyrat e hapura të deputetëve në komuna”, me ç'rast në seancë u ftuan koordinatorët e grupeve të deputetëve Sillvana Boneva, Cvetanka Ivanova dhe Tahir Hani. Ata shkurtimisht informuan se deri më tani janë hapur 59 zyra dhe se deputetëve u nevojiten të njejtat për të realizuar takime me qytetarët, me ç'rast e theksuan edhe obligimin ligjor të pushteteve lokale për sigurimin e hapësirës për hapjen e tyre. Kryetarët e komunave potencuan se përfaqësuesit e Parlamentit, në të ardhmen duhet të kushtojnë vëmendje gjatë votimit të ligjeve në të cilat komunave u ndahen ingerenca të caktuara, që pastaj të mos përcaktohen me ligj edhe burimet e financimit të tyre. Ata përmendën se një numër i madh komunash ballafaqohen me hapësirë të pamjaftueshme për vendosjen e administratës së tyre dhe se në kushte të këtyra revolti është më i madh kur këto zyra mbeten të pavizituara nga deputetët ose nuk janë shfrytëzuar në mënyrë adekuate. U theksua se komunat në përgjithësi nuk janë kundër hapjes së zyrave

të këtyra, por se ndjehet nevojë e korigjimeve lidhur me hapësirën e parashikuar për to, si dhe precizim i obligimeve rreth pagesës së shpenzimeve për mirëmbajtjen e tyre.

Në takim veçanërisht u potencua nevoja nga thellësimi i bashkëpunimit të BNJVL-së dhe pushteteve lokale me deputetët e Kuvendit të RM dhe me Komisionin për vetëqeverisje lokale. Në fund, u sollën konkluzione të caktuara, të cilat pastaj BNJVL u'a dërgoi të gjitha komunave:

- Në pajtueshmëri të mundësive të sigurohen kushte përkatëse punuese për funksionimin e zyrave të deputetëve
- Proceverbalët e seancës së këshillave të rajoneve planifikuese, procesverbalët e BD të BNJVL-së t'u dërgohen koordinatorëve të zyrave të deputetëve
- Kryetarët e komunave të realizojnë takime më të shpeshta me deputetët për t'i njohur problemet dhe sfidat e vetëqeverisjes lokale, si dhe t'i ftojnë deputetët në seancat e rajoneve
- Të kenë konsideratë për orarin e punës së zyrave edhe gjatë uikendeve.

### ФОРМИРАН СОВЕТ ЗА РАЗВОЈ НА ЗЕЛС

Советот за развој на ЗЕЛС ќе претставува ново работно тело во рамките на асоцијацијата, кое ќе се посвети на поставување и насочување на идните правци на нејзиното натамошно развивање. Ова беше еден од заклучоците на 10-тата седница на УО, кога беше формирано ова тело и беа дефинирани неговите членови, градоначалниците Зоран Алексов на општина Штип, Аргетим Фида на општина Дебар, Александар Петрески на општина Охрид, Дарко Митевски на општина Македонска Каменица и Стојан Лазаров на општина Конче. Дел од стратегиските цели на ЗЕЛС за периодот 2011-2015 година се однесуваат и на обезбедување на натамошна самоодржливост на асоцијацијата, што претставува уште една дополнителна причина за формирање на ова тело и одредувањето на неговите идни активности. Исто така, една од задачите на Советот ќе биде дефинирањето и категоризацијата на платени и неплатени услуги што ЗЕЛС ќе им ги дава на своите членки, утврдувањето на политиките за обезбедување на целосна наплата на членарината и креирање на други политики за развивање на асоцијацијата.

## U FORMUA KËSHILLI PËR ZHVILLIM TË BNJVL-SË

Këshilli për zhvillim të BNJVL-së do të paraqesë trup të ri punues në kuadër të Asociacionit, i cili do t'i dedikohet vendosjes dhe drejtimit në kahjet e ardhshme të zhvillimit të mëtejshëm të tij. Ky ishte njëri ndër konkluzionet e seancës së 10-të të BD, kur u formua ky trup dhe u definuan anëtarët e tij, kryetarët: Zoran Aleksov i komunës së Shtipit, Argëtim Fida i komunës së Dibrës, Aleksandar Petreski i komunës së Ohrit, Darko Mitevski kryetar i Makedonska Kamenicës dhe Stojan L Lazarov i komunës Konçe. Pjesë e qëllimeve strategjike të BNJVL-së për periudhën prej 2011-2015 kanë të bëjnë edhe me sigurimin e vetqëndrueshmërisë së asociacionit, që paraqet edhe një arsye plotësuese për formimin e këtij trupi dhe caktimin e aktiviteteve të ardhshme. Gjithashtu njëra prej detyrave të Këshillit do të jetë definimi dhe kategorizimi i shërbimeve të paguara dhe të papaguara që BNJVL do t'ua japë anëtarëve të saja, përcaktimi i politikave për sigurimin e pagesës së plotë të anëtarësimit dhe krijimit të politikave tjera për zhvillim të asociacionit.

калните власти. Притоа беше дадена препорака до општините, истите да бидат разгледувани од страна на општинските совети и да бидат прифатени.

На дневен ред беше разгледувањето на предлози за изнаоѓање решение за премин во втора фаза од фискалната децентрализација на општините кои имаат пречка поради несоодветен број на вработени. Беше предложено општина Кичево да соработува со општините Пласница и Вранештица, додека општина Арачиново да започне соработка на ова поле со општина Гази Баба, со цел исполнување на еден од критериумите за влез во втора фаза од процесот на децентрализација.

На оваа седница беше одржан и состанок со координаторите на пратеничките групи во Собранието на РМ, околу спроведувањето на активностите од проектот за отворени канцеларии за пратениците, од каде произлегоа неколку препораки за општините. На седницата членовите на УО беа информирани и за прогресот во постапката за отворање на канцеларија на ЗЕЛС во Брисел.

Градоначалниците дискутираа и за проблемите во образованието, односно за огромн недостаток на финансиски средства за извршување на оваа надлежност. Донесена е одлука да се направи проверка во неколку општини со различита големина за тоа колкав е финансискиот недостаток за образование и врз основа на тие податоци итно да се закаже средба со Министерите за образование и за финансии.

dim deri te komunat, që të njejtat të shqyrtohen nga ana e këshillave komunale dhe të jenë të pranuar.

Në rend dite ishte edhe shqyrtimi i propozimeve për gjetjen e një zgjidhjeje lidhur me kalimin në fazën e dytë të decentralizimit fiskal për komunat të cilat kanë pengesa për shkak të numrit joadekuat të të punësuarve, me ç'rast komuna e Kërçovës do të bashkëpunojë dhe do t'u ndihmojë komunës së Pllasicës dhe Vraneshicës, për deri sa komuna e Haraçinës do të bashkëpunojë me komunën e Gazi Babës, me qëllim të plotësimit të një kriteri për kalim në fazën e dytë të procesit të decentralizimit.

Në këtë seancë u mbajt edhe mbledhje me koordinatorët e grupeve të deputetëve në Kuvendin e R.M. rreth zbatimit të aktiviteteve nga projekti për hapjen e zyrove për deputetët, prej ku rrodhën edhe disa rekomandime për komunat. Në seancë anëtarët e BD u informuan edhe për progresin e procedurës për hapjen e zyrove të BNJVL-së në Bruksel.

Në seancë u diskutua edhe për problemet në arsim, respektivisht për mungesën e madhe të mjeteve financiare për kryerjen e kompetencave. Është marrë vendim që të bëhet kontrollë në disa komuna me madhësi të ndryshme për atë se sa është mungesa financiare në arsim dhe në bazë të atyre të dhënave, të caktohet takim urgjent me ministrit për arsim dhe financa.

## 4. КОЛЕКТИВНА ЈАВНА НАБАВКА ЗА КОРИСТЕЊЕ НА УСЛУГИ ВО МОБИЛНАТА ТЕЛЕФОНИЈА ?!

Со цел рационализација на трошоците при користењето на услугите во мобилната телефонија, како и добивање на поквалитетни и пониски цени на услугите во истата, Управниот одбор на ЗЕЛС донесе Заклучок со кој ја задолжи стручната служба на ЗЕЛС да изготви анализа на потребите и интересот на сите општини за спроведување на КОЛЕКТИВНА ЈАВНА НАБАВКА ЗА КОРИСТЕЊЕ НА УСЛУГИ ВО МОБИЛНАТА ТЕЛЕФОНИЈА. Во тој контекст ЗЕЛС достави барање до сите општини да испратат известување за нивната потреба и заинтересираност за спроведување на ваква колективна набавка. Доколку се констатира поголема заинтересираност, стручната служба на ЗЕЛС ќе преземе натамошни чекори за реализација на набавката, за што ќе следат и дополнителни прашалници и анализи кои ќе придонесат во поквалитетното утврдување на содржината на тендерската документација.



## 4. FURNIZIM PUBLIK KOLEKTIV PËR SHFRYTËZIMIN E SHËRBIMEVE NË TELEFONINË CELULARE?!

Me qëllim racionalizimi të shpenzimeve gjatë shfrytëzimit të shërbimeve të telefonisë celulare, si dhe marrjen e çmimeve më kualitative dhe më të lira në të njejtën, Bordi drejtues i BNJVL-së sjell Konkluzion me të cilin e obligoi shërbimin profesional të BNJVL-së të hartojë analizë të nevojave dhe interesim të të gjitha komunave për zbatimin e FURNIZIMIT PUBLIK KOLEKTIV PËR SHFRYTËZIMIN E TELEFONISË CELULARE. Në këtë kontekst BNJVL parashtrroi kërkesa deri te të gjitha komunat të dërgojnë lajmërim për nevojat e tyre dhe interesim për zbatimin e një furnizimi të këtyllë kolektiv. Për deri sa konstatohet interesim më i madh, shërbimi profesional i BNJVL-së do të ndërmmarrë hapa të mëtejshëm për realizimin e furnizimit, me ç'rast do të vijojnë edhe pyetësorë dhe analiza plotësuese të cilat do të kontribuojnë në përcaktimin më kualitativ të përmbajtjes së dokumentacionit tenderik.





## НАЛАС – КОНЕКЦИЈА ПРИ ЗБРАТИМУВАЊЕТО НА ЛОКАЛНИТЕ ВЛАСТИ ОД ЗЕМЈИТЕ ОД ЈИЕ СО КИНЕСКИТЕ ГРАДОВИ И РЕГИОНИ

Делегација од Мрежата на асоцијации на локални власти од земјите од Југоисточна Европа (НАЛАС), присуствуваше на „Меѓународната конференција на пријателски градови, Кина 2010“ што се одржа од 8-10 септември 2010 година во Шангај, Република Кина. На оваа конференција, која има високо реноме во меѓународни рамки, учествуваа повеќе од 800 претставници од 49 земји, меѓу кои и Џими Картер, некогашен Претседател на САД и Ален Жипе, Градоначалник Бордо и поранешен Премиер на Франција. Делегацијата на НАЛАС ја сочинуваа Претседателот на НАЛАС, Владимир Москов, Емил Драгиќи, Претседател на АЦОР, романската асоцијација на комуни, Душица Перишиќ, Извршен директор на ЗЕЛС и Келменд Зајаззи, Извршен директор на НАЛАС.

Главна тема на конференцијата беше „Стријателувањето на градовите води кон подобар живот,“ а дискусиите беа насочени на повеќе теми, меѓу кои за предизвиците од финансиската криза, заштитата на животната средина, брендирањето на градовите и други.

Конференцијата беше ко-организирана од Асоцијацијата на кинескиот народ за соработка со странски земји (CPAFFC), од Кинеска интернационална асоцијација на пријателски градови

(CIFCA), која е основана од 1973 година и досега воспоставила 1724 збратимувања на провинции и градови од Кина со градови од околу 120 земји во светот, меѓу кои и 50 збратумувања на кинески градови со градови од земјите од Југоисточна Европа. Единствен град од Република Македонија, кој што се наоѓа на списокот на соработници на оваа кинеска организација е Градот Скопје.

Посетата беше искористена и за билатерална средба на делегацијата на НАЛАС со Генералниот секретар и заменикот на CPAFFC. Беше потенциран интересот за взаемна соработка и збратумување на градовите и провинциите од Кина со регионите и градовите од земјите од ЈИЕ. Беше предложено таа соработка да се воспостави преку НАЛАС и да биде фокусирана на содржини од економскиот развој

и културна размена, но и на размена на информации за испорака на социјални услуги, услуги во здравството, урбанизмот и друго. Упатената покана

до CPAFFC да присуствува на саемската манифестација „НЕХПО 2011“ - првиот саем на асоцијациите од земјите од Југоисточна Европа во организација на НАЛАС, што ќе се одржи следната година во Сараево, беше прифатена со задоволство.

Една од промоциите и новитетите, кои се слушнаа на оваа конференција, беше и сè повеќе користената метода во општините и градовите во светот, а тоа е брендирањето на градовите. Израелската компанија Шир и Шпице, ги претстави своите проекти за брендирањето на два града и тоа: едниот на кој заштитен знак и бренд му е Мртвото Море и другиот кој си направил брендирање како град на детето.



## NALAS - KONEKSION GJATË BINJAKËZIMIT TË PUSHTETEVE LOKALE NGA VENDET E EJT, ME QYTETET DHE RAJONET KINEZE

Delegacion nga Rrjeti i Asociacioneve të pushteteve lokale nga vendet e Evropës Juglindore (NALAS), morri pjesë në „Konferencën ndërkombëtare të qyteteve të miqësuar, Kinë-2010“, që u mbajt prej 8-10 shtator, 2010 në Shangaj, Republika e Kinës. Në këtë konferencë, e cila ka një reno me të lartë në kornizat ndërkombëtare, morrën pjesë më shumë se 800 përfaqësues nga 49 vende, midis të cilëve edhe Xhimi Karter, kryetar i dikurshëm i SHBA-ve dhe Alen Zhipe, kryetar i komunës Bordo dhe ish-kryeministër i Francës. Delegacionin e NALAS e përbënin kryetari i NALAS-it, Vlladimir Moskov, Emill Dragiqi, kryetar i ACOR, Asociacioni i komunave të Romanisë, Dushica Perishiq, drejtor ekzekutiv i BNJVL-së dhe Kelmend Zajazi, drejtor ekzekutiv i NALAS.

Kryetari Moskov diskutoi mbi temën „Si ballafaqohen rajonet dhe qytetet me ndikimin e krizës globale financiare“ ndërsa fjalimi i tij u ndoq me video-prezantim „NALAS-tregim i suskeshëm nga Evropa Juglindore“.

Tema kryesore në konferencë ishte „Miqësimi i qyteteve çon në një jetë më të mirë“, ndërsa diskutimet u drejtuan mbi shumë tema tjera, midis të cilave për sfidat nga kriza financiare, mbrojtja e mjedisit jetësor, brendimi i qyteteve etj.

Konferenca u ko-organizua nga Asociacioni i popullit kinez për bashkëpunim me vendet e huaja (CPAFFC) dhe nga Asociacioni internacional kinez i qyteteve të miqësuar (CIFCA), i cili është themeluar prej 1973 dhe deri më tani ka bërë 1724 binjakëzime të provincave dhe qyteteve të Kinës me qytete prej rreth 120 vendeve në botë, midis të cilave edhe 50 binjakëzime të qyteteve kineze me qytete nga vendet e Evropës Juglindore. Qytet i vetëm i Republikës së Maqedonisë që ndodhet në listën e bashkëpunëtorëve të këtij Asociacioni kinez, është Qyteti i Shkupit.

Vizita u shfrytëzua edhe për takim bilateral të delegacionit të NALAS me sekretarin gjeneral dhe zëvendësin e CPAFFC. U potencua interesi për bashkëpunim të ndër-

sjelltë dhe binjakëzim i qyteteve dhe provincave të Kinës me rajonet dhe qytetet e vendeve të EJT. U propozua që ky bashkëpunim të vendoset përmes NALAS dhe t'u fokusohet përmes bashkëpunimit kulturor, por edhe për shkëmbimin e informacioneve, përdërgesë të shërbimeve sociale, shërbime në shëndetësi, urbanizëm etj. Ftesa e dërguar deri te CPAFFC të marrë pjesë në manifestimin e panairit „NEHPO 2011“ panairi i parë i asociacioneve nga vendet e Evropës Juglindore me organizim të NALAS, që do të mbahet vitin e ardhshëm në Sarajevë, u pranua me kënaqësi.

Njëra prej promocioneve dhe rive që u dëgjuan në këtë konferencë ishte metoda gjithnjë e më e shfrytëzuar e komunave dhe qyteteve në botë, ndërsa ajo është brendimi i qyteteve. Kompania Izraelite „Shir i Shpicer“, i paraqitën projektet e tyre për brendimin e dy qyteteve dhe atë: njëri, shenja mbrojtëse dhe brendi i të cilit është Deti i Vdekur dhe tjetri që ka bërë brendimin si qytet i fëmijës.

## НЕДОСТАТОКОТ НА СРЕДСТВА ВО ОБРАЗОВАНИЕТО, СЕРИОЗНА ЗАКАНА ЗА ЛОКАЛНИТЕ ВЛАСТИ ВО СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ОВАА НАДЛЕЖНОСТ

Во просториите на ЗЕЛС, на 22 септември, 2010 година, Комисијата за образование ја одржа четвртата седница, на која присуствуваа и членовите на техничката група составена од советници за образование и овластени општински инспектори. Беа разгледувани прашања од актуелните состојби во образованието со кои се засегнати локалните власти, а особено внимание беше посветено на недостатокот на финансиски средства за образованието, предвидени со ребалансот на Буџетот за 2010 година. Оваа состојба беше потврдена и со пристигнатите извештаи на неколку општини каде се утврди дека недостатокот е најзабележителен кај средствата за средно образование и се рефлектира во исплаќањето на превозот на учениците и затоплувањето на училиштата. Беа потенцирани и проблемите што ги имаат општините поради слабите капацитети на ученичките домови, за што беше предложено МОН најитно да направи Правилник за задолжително средно образование.

Присутните беа информирани за заклучокот на Управниот одбор на ЗЕЛС за иницирање на нова средба со Министерот за образование, на која уште еднаш ќе се потенцира потребата за изнаоѓање начин за

надминување на состојбата со недостаок на средства во образованието, што во голем број општини може да доведе до сериозно нарушување на можностите на локалната власт за спроведување на оваа надлежност.

На состанокот беше истакнато дека сеуште, во одредени општини постојат проблеми и со трансферот на работниот однос на вработените во образованието а, незадоволство имаше и поради доцнењето на согласности од МОН, што би требало да се добиваат најдоцна петнаесетина дена пред почетокот на учебната година. На состанокот се дискутираше и за проблемите што настануваат со распоредувањето на средствата за надомест на наставниците чиј фонд на часови покриваат во повеќе училишта, кои при тоа може да бидат и во две или повеќе општини, а наставникот има

засновано работен однос во еден правен субјект (училиште).

Присутните дискутираа и за потребата од корегирање на одредени законски недоречености, настанати во средното задолжително образование, кога при изрекување на највисоката педагошки мерка, ученикот не може да се префрли во друго училиште бидејќи во тој реон не постои соодветно училиште (нагласено особено кај стручните училишта). Отворена можност за законски корекции има и во однос на одредбите каде е предвидено општинските совети да гласаат, наместо да ги разгледуваат училишните извештаи и планови. На оваа средба присутните имаа можност да проследат презентација за предлог стратегијата за образование за возрасни и поистата да дискутираат.



## MUNGESA E MJETEVE NË ARSIM, RREZIK SERIOZ PËR PUSHTETET LOKALE NË ZBATIMIN E KËSAJ KOMPETENCE

Në hapësirat e BNJVL-së, më 22 shtator, 2010, Komisioni për arsim mbajtiti seancën e katërt, në të cilën morrën pjesë edhe anëtarët e grupit teknik të përbërë nga këshilltarët për arsim dhe inspektorët e autorizuar komunal. U shqyrtuan edhe çështjet nga gjendjet aktuale në arsim me interes të pushteteve lokale, e vëmendje e veçantë i'u kushtua mungesës së mjeteve financiare në arsim, të parashikuar me rebalancin e Buxhetit për 2010. Kjo gjendje u vërtetua edhe me raportet e arritura të disa komunave ku do të përcaktohet se mungesa është më e dukshme në mjetet për arsim të mesëm dhe reflektohet në pagesën e transportit të nxënësve dhe ngrohjen e shkollave. U potencuan dhe problemet që i kanë komunat për shkak të kapacitetit të dobët të shtëpive studentore, me ç'rast u propozua që MASH urgjent të përpilojë Rregulloren për arsim të mesëm obligativ.

Të pranishmit u informuan për konkluzionin e Bordit drejtues të BNJVL që të inicohet takim i ri me Ministrin për arsim, në të cilin edhe një herë do të potencohet nevojja për gjetjen e mënyrë për tejkalimin e gjendjes me mungesën e mjeteve për arsim, që në pjesë të madhe komunash mund të sjell deri te cënimi serioz i mundësive të pushtetit lokal për zbatimin e kësaj kompetence.

Në mbledhje u theksua se ende, në komuna të caktuara, ekziston problemi edhe me transferin e marrëdhënies së punës të të punësuarve në arsim. U paraqit pakënaqësi për shkak të vonesës së pajtueshmërive nga MASH, që përfundimisht duhet të pranohen më së voni 15 ditë para fillimit të vitit shkollor.

Në mbledhje u diskutua edhe për problemet që krijohen në shpërndarjen e mjeteve për kompensim të mësimdhënësve fondi i orëve të të cilëve mbu-

lohen në më shumë shkolla, që mund të jenë në dy ose më tepër komuna, ndërsa mësimdhënësi ka themeluar marrëdhënie pune në një subjekt juridik (shkollë).

Të pranishmit diskutuan edhe për nevojën e korigjimit të paqartësive të caktuara ligjore, të krijuara në arsimin e mesëm obligativ, kur gjatë shqiptimit të masës më të lartë pedagogjike, nxënësi nuk mund të transferohet në shkollë tjetër sepse në atë rajon nuk ekziston shkollë përkatëse (veçanërisht e theksuar në shkollat profesionale). Mundësi e hapur për korigjime ligjore ka edhe në raport me dispozitat ku është parashikuar që këshillat komunal të votojnë, në vend që t'i shqyrtojnë raportet dhe planet shkollore.

Në këtë takim të pranishmit kishin mundësi të ndjekin prezantim për propozim-strategjinë për arsimin e më të moshuarve dhe mbi të njejtën edhe të diskutojnë.





## ZELС ДАВА ПОДДРШКА НА ОПШТИНИТЕ И ВО ОБЛАСТА НА ТРАНСПАРЕНТНО РАБОТЕЊЕ ИЗГОТВЕНИ ПРАВИЛНИК И ПЛАН ЗА ЈАВНОСТ ВО РАБОТАТА НА ОПШТИНАТА

Правилник и План за јавност во работата на општината, се два важни документи кои произлегоа од активностите на проектот “Транспарентна општина”, што претставува продолжување на активностите на ЗЕЛС во областа на транспарентното работење на локалните власти. Управниот одбор на ЗЕЛС на последната седница ги усвои со препорака до општините, истите да бидат разгледувани од страна на општинските совети и да бидат прифатени.

Правилникот и Планот треба да придонесат за воспоставување на повисоки критериуми за јавност во работата на општината, како основа за транспарентно, квалитетно и организирано спроведување на нејзините надлежности, но и за интензивирање на комуникацијата со граѓаните и подигнувањето на нивото на одговорност и отчетност на локалната самоуправа пред нив. Овие два документа се посветени на подигнување на нивото на ко-

муникацијата на внатрешната и на надворешната јавност, при што се воспоставени постапките, насоките и правците на одвивањето на комуникацијата. Тие треба да овозможат :

секоје раководно лице и државен службеник вработен во општината да може да добие навремени, релевантни, јасни и корисни информации за политиката на општината, приоритетите на нејзината работа, насоки за вршење на својата должност како и насоки препораки за подобрување на својата работа. Да биде навремено информирано за важните активности кои се спроведуваат во општината со цел да може да даде сопствена поддршка при нивното спроведување.

јавноста, односно граѓаните, медиумите, стопанските субјекти и невладините организации да добијат навремени, релевантни, точни информации за политиката на општината, нејзините планови и приоритети и истите да бидат ко-

ректори на политиките на општината за надминување на проблемите со кои тие се соочуваат во соработка со локалната власт

Во Проектот “Транспарентна општина” се вклучија 14 општини: Штип, Гостивар, Тетово, Дебар, Гази Баба, Гевгелија, Ресен, Кавадарци, Неготино, Ѓорче Петров, Илинден, Охрид, Куманово, Крива Паланка. Активностите започна во јануари, 2010 година, со спроведување на информативни работилници за секоја од општините во кои беа вклучени градоначалникот и најтесното раководство, потоа следуваат тркалезни масаи на кои покрај раководството од општината (градоначалник, раководители, ПР, секретар) учествуваа претставници од НВО, бизнис заедницата, медиумите и урбаните заедници од друга страна. Во завршната фаза беа изготвени Правилникот и Планот за јавност во работата на општината. Проектот беше финансиска поддржан од УСАИД/МЛГА.

### BNJVL I ЈЕР ПËRKRAHJE KOMUNAVE EDHE NË LËMINË E PUNËS TRANSPARENTE

## U HARTUAN RREGULLORJA DHE PLANI PËR TRANSPARENCË NË PUNËN E KOMUNËS

Rregullorja dhe Plani për transparencë në punën e komunës, janë dy dokumente të rëndësishme të cilat u paraqitën nga aktivitetet e projektit „Komuna transparente”, që paraqet vazhdimësi të aktiviteteve të BNJVL-së në lëminë e punës transparente të pushteteve lokale. Bordi drejtues i BNJVL-së në seancën e fundit i miratoi me rekomandim deri te komunat, që të njejtat të shqyrtohen nga ana e këshillave komunal dhe të jenë të pranuar.

Rregullorja dhe Plani duhet të kontribuojnë për vendosjen e kritereve më të larta për zbatimin transparent, kualitativ dhe të organizuar të kompetencave të saja, por edhe për intensifikim të komunikimit me qytetarët dhe ngritjen e nivelit të përgjegjësisë dhe llogaridhënies së vetëqeverisjes lokale para tyre. Këto dy dokumente janë dedikuar për ngritjen e nivelit të komunikimit të transparencës së brendshme dhe të jashtme,

me ç’rast u vendosën procedurat, kahjet dhe drejtimet e zhvillimit të komunikimit. Ato duhet të mundësojnë:

- çdo person udhëheqës dhe nëpunës shtetëror në komunë të mund të pranohë informacione në kohë, relevante, të qarta dhe të dobishme lidhur me politikën e komunës, prioritetet e punës së saj, drejtimet për kryerjen e detyrës së saj, si dhe rekomandime për përmirësimin e punës së saj. Të jenë të informuar në kohë për aktivitetet e rëndësishme të cilat zbatohen në komunë me qëllim që të mund të japë përkrahje personale gjatë zbatimit të tyre.

- publiku, respektivisht qytetarët, mediat, subjektete ekonomike, organizatat joqeveritare, të fitojnë informacione në kohë, relevante, të qarta dhe të dobishme lidhur me politikën e komunës, prioritetet dhe planet dhe të njejtët të jenë korektorë të politikave të ko-

munës për tejkalimin e problemeve me të cilat ballafaqohen ato në bashkëpunim me pushtetin lokal.

Në projektin „Komuna transparente” u kyçën 14 komuna: Sh-tipi, Gostivari, tetova, dibra, gazi baba, Gjevgjelia, Resnja, Kavadari, Negotina, Gjoçe Petrovi, Ilinden, Ohri, Kumanova, Kriva Pallanka. Aktivitetet filluan në janar, 2010, me zbatimin e punëtorive informative në çdonjërin prej komunave në të cilat u përfshinë edhe kryetari i komunës dhe kryesia më e ngushtë, pastaj vijuan tryezat e rumbullakëta në të cilat krahas kryesisë së komunës (kryetarit, udhëheqësve, PR, sekretarit) morrën pjesë përfaqësues nga OJQ, bashkësia e biznesit, mediat dhe bashkësitë urbane nga ana tjetër. Në fazën përfundimtare u hartua Rregullorja dhe Planit për transparencë në punën e komunës. Projekti ka përkrahje financiare nga USAID/MLGA.

## Комисија за култура

# ПОТРЕБА ОД ПОИНТЕНЗИВНА СОРАБОТКА НА ЛОКАЛНИТЕ И ЦЕНТРАЛНИТЕ ВЛАСТИ НА ПОЛЕТО НА КУЛТУРАТА

Потребата од размена на информации и податоци помеѓу ЗЕЛС и Министерството за култура, особено интензивирањето на соработката во делот на објавување на конкурси и програми во кои локалните власти можат да партиципираат претставуваше еден од поважните заклучоци што ги донесе Комисијата за култура при ЗЕЛС на одржаната седница на 28 септември 2010 година. Исто така, беше констатирано дека е потребно одржување на состанок на претставници од ЗЕЛС со Министерката за култура и со Директорот на Заводот за заштита на културното наследство во РМ со цел воспоставување на организиран пристап во заштитата на објектите кои се со особени културни, историски, архитектонски и други вредности, каде локалните власти немаат право да интервенираат, но истите или им пречат при целосната реализација на деталните урбанистички

плани, или пак општината има голем интерес за нивно ревитализирање.

Членовите на Комисијата ќе му предложат на УО на ЗЕЛС да поднесе иницијатива до Владата на РМ објектите кои се моментно во надлежност на државата, односно Министерството за култура, особено во оние во кои се сместени Центрите за култура, да се децентрализираат и да им се дадат на стопанисување на општините, но при тоа тие да бидат претходно исчистени од сите долгови. Тоа ќе произведе полза и за локалната и за централната власт бидејќи истите ќе се заштитат од пропаѓање во кое сега се наоѓаат, а општините на одреден начин ќе може да обезбедуваат одредени дополнителни приходи. Беше договорено Министерството за култура да достави до ЗЕЛС список на сите објекти од областа на културата и понатаму секоја општина да ги разгледа можностите за

дејствување на ова поле.

На седницата во присуство на претставник од Министерството за култура беа разгледани и можностите општините да аплицираат за различни проекти, да добиваат поддршка од Министерството особено за оние активности кои се однесуваат за повеќе општини или имаат регионално значење. Беше предложено ЗЕЛС да учествува со свој претставник при изборот на општина за Програмата „Град на културата“, што е во рамките на Министерството за култура. Беше посочено дека соработката може да се интензивира и при заедничко организирање на проекти од национално значење од кои ќе имаат бенефит општините. Беше договорено комисијата да одржува почести седници со цел развивање на предлозите и иницијативите за одржување на поголем број културните настани и манифестации во сите општини.

## Komisioni për kulturë

# NEVOJË PËR BASHKËPUNIM MË INTENSIV TË PUSHTETEVE LOKALE DHE QËNDRORE NË FUSHËN E KULTURËS

Nevoja nga shkëmbimi i informacioneve dhe të dhënave midis BNJVL-së dhe Ministrisë për kulturë, veçanërisht për intensifikimin e bashkëpunimit në pjesën e shpalljes së konkurseve dhe programeve në të cilat pushtete lokale mund të participojnë, paraqet njërin ndër konkluzionet më të rëndësishme që i aprovoi Komisioni për kulturë pranë BNJVL-së në seancën e mbjatur më 28 shtator 2010. Gjithashtu u konstatua se është e nevojshme të mbahet mbledhje e përfaqësuesve të BNJVL-së me Ministrin për kulturë dhe drejtorin e Entit për mbrojtje të trashëgimisë kulturore të RM, me qëllim të vendosjes së qasjes së organizuar në mbrojtjen e objekteve të cilat janë me vlera të veçanta kulturore, historike, arkitekturale etj, ku pushtetet lokale nuk kanë të drejtë të intervenojnë, por të njejtat ose ose pengojnë gjatë realizimit të përgjithshëm të planeve urbani-

stike detajuese, ose komuna ka interesim të madh për revitalizimin e tyre.

Anëtarët e Komisionit do t'i propozojnë BD të BNJVL-së të ngre iniciativë në Qeverinë e RM që objektet të cilat momentalisht janë në kompetencat e shtetit, respektivisht Ministrisë për kulturë, veçanërisht në ato në të cilat janë vendosur Qendrat për kulturë, të decentralizohen dhe me to të udhëheqin komunat, por që ato paraprakisht t'i kenë pastruar borxhet. Kjo do të jetë e dobishme edhe për pushtetin lokal edhe për atë qëndror sepse të njejtat do të mbrohen nga shkatërrimi, ndërsa komunat në mënyrë të caktuar mund të sigurojnë të ardhura të caktuara plotësuese. U dakorda që Ministria e kulturës në BNJVL të parashtrojë listë të të gjitha objekteve nga lëmia e kulturës dhe më tutje çdo komunë t'i shqyrtojë mundësitë për veprim në këtë lëmi.

Në seancë, në prani të përfaqësuesit nga Ministria për kulturë, u shqyrtuan edhe mundësitë që komunat të aplikojnë për projekte të ndryshme, të marrin përkrahjen e ministrisë, veçanërisht për ato aktivitete që kanë të bëjnë me më tepër komuna ose kanë rëndësi rajonale. U propozua që BNJVL të marrë pjesë me përfaqësuesin e saj në zgjedhjen e komunës për Programin „Qyteti i kulturës“, që është në kuadër të Ministrisë për kulturë. U përmend se bashkëpunimi mund të intensifikohet edhe gjatë organizimit të përbashkët të projekteve me rëndësi nacionale nga të cilat beneficion do të kenë komunat. Rënë dakord që Komisioni të mbajë seanca më të shpeshta me qëllim të zhvillimit të propozimeve dhe iniciativave për mbajtjen e më shumë ngjarjeve dhe manifestimeve kulturore në të gjitha komunat.





## ИНИЦИЈАТИВА :

**Побарани измени во Законот за заштита од бучава во животната средина**

ЗЕЛС во име на своите членки-општините достави иницијатива до Министерство за животна средина и просторно планирање на Р.М за дополнување на законот за заштита од бучава во животната средина. Согласно Законот за заштита од бучава во животната средина, единиците на локалната самоуправа во Република Македонија (ЕЛС) преземаат одговорности во подготовката на планските документи за заштита од бучава како и во делот на инспекцискиот надзор преку кој се спроведуваат законски пропишаните мерки согласно член 19 став 2 од Законот, како и активностите во надлежност на локалните инспек-

ции опишани во членовите 49 и 50 од Законот.

За извршување на наведените задолжителните обврски од страна на ЕЛС, а дефинирани со Закон, неопходни се средства поради трошоците што се акумулираат при спроведување на Законот, а што ги надминуваат општинските буџети предвидени за заштита од бучава. Оттука, а заради поефикасна и непречена примена на Законот од страна на ЕЛС и за ефективно постапување по истиот, Заедницата на единиците на локалната самоуправа на РМ, во име на своите членки – општини, бара да се покрене Иницијатива за дополнување на За-

конот за заштита од бучава во животната средина, и тоа:

Во член 56, по став 6 да се додаде нов став 7, кој ќе гласи: „Средствата од наплатените глоби изречени од овластените инспектори за животна средина на општините, општините во Градот Скопје и Градот Скопје се директни приходи на општините, општините во Град Скопје и Градот Скопје”.

Во член 57, по став 4 да се додаде нов став 5, кој ќе гласи: „Средствата од наплатените глоби изречени од овластените инспектори за животна средина на општините, општините во Град Скопје и Градот Скопје се директни приходи на општините, општините во Град Скопје и Градот Скопје”.

## ИНИЦИЈАТИВА :

**Ndryshime të kërkuara në Ligjin për mbrojtje nga zhurma në mjedisin jetësor**

BNJVL në emër të anëtareve të saja parashtrou iniciativë deri te Ministria për mjedis jetësor dhe planifikim hapësinor të R.M. për plotësim të Ligjit për mbrojtje nga zhurma në mjedisin jetësor. Konform Ligjit për mbrojtje nga zhurma në mjedisin jetësor, njësitë e vetëqeverisjes lokale të Republikës së Maqedonisë (NJVL) marrin përgjegjësi në përgatitjen e dokumenteve planifikuese për mbrojtje nga zhurma si dhe në pjesën e mbikëqyrjes inspektuese përmes zbatimit të masava të shënuara në ligj konform nenit 19, paragrafi 2 i Ligjit, si dhe aktivitetet në kompetencë të inspekcioneve lokale të referuara në nenet 49 dhe 50 të Ligjit.

Për kryerjen e obligimeve të detryueshme të përmendura nga ana e NJVL, ndërsa të defnuara me Ligj, të domosdoshme janë mjetet për shkak të shpenzimeve të akumuluaru gjatë zbatimit të Ligjit, ndërsa që i tejkalojnë buxhetet komunale të parashikuara për mbrojtje nga zhurma. Që këtu, e për arsye të zbatimit më efikas dhe të papenguar të Ligjit nga ana e NJVL dhe të vepruarit efektiv sipas të njejtit, Bashkësia e njërive të vetëqeverisjes lokale të RM, në emër të anëtareve të saja-komunave, kërkon të ngritet iniciativë për plotësimin e Ligjit për mbrojtje nga zhurma në mjedisin jetësor dhe atë:

1. Në nenin 56, pas paragrafit

6 të shtohet paragraf i ri 7, i cili thotë: „Mjetet nga gjobat e arkëtuara të shqiptuara nga ana e inspektorëve për mjedis jetësor të komunave, komunave në Qytetin e Shkupit dhe Qyteti i Shkupit janë të ardhura të drejtpërdrejta të komunave, komunave të Qytetit të Shkupit dhe Qyteti i Shkupit”.

2. Në nenin 57, pas paragrafit 4 të shtohet paragrafi 5, i cili thotë: „Mjetet nga gjobat e arkëtuara të shqiptuara nga ana e inspektorëve për mjedis jetësor të komunave, komunat në Qytetin e Shkupit dhe Qyteti i Shkupit janë të ardhura të drejtpërdrejta të komunave, komunave të Qytetit të Shkupit dhe Qyteti i Shkupit”.

## ИНИЦИЈАТИВА :

**Опасност од вакуум во реализацијата на одредени активности на општините поради укинувањето на Фондот за води**

Управниот одбор на ЗЕЛС, на својата седница одржана на 16 септември, 2010 г. ја разгледа состојбата и реперкусиите од укинувањето на ФОНДОТ ЗА ВОДИ, што во согласност со членот 263 од Законот за води („Службен весник на Република Македонија” број 4/98, 19/2000, 42/2005 и 46/2006, кој гласи: „Со 1 јануари 2010 година Фондот за води, основан со Законот за води („Службен весник на Република Македонија” број 4/98, 19/2000, 42/2005 и 46/2006), престанува да постои. Органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина ги презема средствата, опремата, вра-

ботените, како и правата и обврски-те на Фондот за води”.

Со оглед на фактот дека преку Фондот за води се обезбедуваа значителни средства за единиците за локалната самоуправа, а оваа институција беше директно упатена во проблемите на општините со кои остваруваше тесна соработка, ЗЕЛС достави иницијатива до Министерството за животна средина и просторно планирање и до Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, во која бара да се одложи примената на погоренаведената одредба од Законот, односно измените со кои се укинува и се врши пренесување на средствата, опремата и вработените во Министерството за животна средина и

просторно планирање.

На овој начин ќе се обезбеди континуитет и непречено вршење на делокругот на работите во надлежност на оваа институција во интерес на општините, а особено руралните општини кои се реално најмногу погодени од погоренаведената одредба од Законот, но и поради долгата постапка на остварување на планот за етапно пренесување на работите заради што постои оправдан страв од настанување на вакуум во остварувањето на работите, односно МЖСПП сè уште не ги презело во целост своите, сега веќе нови, надлежности. Постапката на донесување на „план за постепено пренесување на работите” произлегува од членот 263, став 3 од истиот Закон.

**INICIATIVË:**
**Krezik nga vakumi gjatë realizimit të aktiviteteve të caktuara të komunave, për arsye abrogimi të Fondit për ujëra**

Bordi drejtues i BNJVL-së, në seancën e tij të mbajtur më 16 shtator, 2010, e shqyrtoi gjendjen dhe reperkusionet nga abrogimi i Fondit për ujëra, që konform nenit 263 i Ligjit për ujëra („Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë” nr. 4/98, 19/2000; 42/2005 dhe 46/2006, i cili thotë: “Me 1 janar 2010 Fondi për ujëra, i themeluar me Ligjin për ujëra („Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë” nr. 4/98, 19/2000; 42/2005 dhe 46/2006), ndalon së ekzistuari. Organi i drejtorisë shtetërore kompetent për kryerjen e punëve në lëminë e mjedisit jetësor merr mjetet, pajisjen, të punësuarit si dhe të drejtat dhe obligi-

met e Fondit për ujëra”.

Duke pasur parasysh se përmes Fondit për ujëra u siguruan mjete të rëndësishme për njësitë e vetëqeverisjes lokale, ndërsa ky institucion drejtpërdrejtë i'u referua problemeve të komunave me të cilat realizonte një bashkëpunim të ngushtë, BNJVL parashtroi iniciativë deri te Ministria për bujqësi, pylltari dhe ekonomi të ujërave, në të cilin kërkon të anulohet zbatimi i dispozitës së lartpërmendur të Ligjit, respektivisht ndryshimet me të cilat anulohet dhe kryhet transferim i mjeteve, pajisjes dhe të punësuarve në Ministrinë për mjedis jetësor dhe planifikim hapësinor.

Në këtë mënyrë do të sigurohet vazhdimësi dhe kryerje të papenguar të rregullores së punëve në kompetencat e këtij institucioni me interes të komunave, e veçanërisht të komunave rurale të cilat realisht janë më të prekura nga dispozita e lartpërmendur e Ligjit, por edhe për shkak të procedurës së gjatë të realizimit të planit për bartje në etapa të punëve për të cilën ekziston frikë e arsyeshme nga krijimi i vakumit gjatë realizimit të punëve, respektivisht MMJPH ende nuk i ka marrë kompetencat e saja, tash më të reja në tërësi. Procedura e aprovimit të „planit për bartje graduale të punëve” rrjedh nga neni 263, paragrafi 3 nga i njeiti Ligj.

**ИНИЦИЈАТИВА:**
**За поефикасно и ефективно имплементирање на актите од животната средина, од страна на општините**

Navremenoto, професионално, ефикасно и ефективно имплементирање на актите на ЕЛС за заштита на животната средина, како и градењето и отсликувањето на стручна и kompetentna администрација во секој pogled пред домашni и странски инвестициски можности, за ЕЛС наметнува потреба од мобилна, флексибилна и соодветно поставена административна структура која ќе го даде во моментот најголемиот benefit и за општините во РМ и за државата.

За таа цел, Заедницата на единиците на локалната самоуправа на РМ, во име на своите членки – општини, достави иницијатива до Министерството за заштита на животна средина и просторно планирање со барање

за соодветна измена на Законот за заштита на животната средина (Сл. весници бр.53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09 и 48/10) и Уредба Сл. весник бр.80/09 и тоа во однос на:

ОЦЕНА НА ВЛИЈАНИЕТО НА ОПРЕДЕЛЕНИ СТРАТЕГИИ, ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА, членови 66-75

ОЦЕНА НА ВЛИЈАНИЕТО НА ОПРЕДЕЛЕНИ ПРОЕКТИ ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА, членови 76-94.

Измените и дополнувањата што би се интегрирале во Законот за заштита на животна средина да соодествуваат со интегрирање на АГЕНЦИЈАТА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ како изработувач на горенаведените ОЦЕНИ НА ВЛИЈАНИЈА ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА,

а имајќи ја во вид и потребата од непречен пристап и брза постапка за донесување урбанистички документи, кои, пак, се од клучно значење за локалните инвестициски процеси.

На овој начин ќе се избегне досегашната пракса која покажа дека изработка на една ОЦЕНА НА ВЛИЈАНИЕ (стратегиска оцена) трае предолго - минимум 45 дена и се наплатува во големи износи од минимум 700 евра, сума која значително го оптеретува општинскиот буџет, ако се има во вид обемот на планските документации што се носат на локално ниво, како и проектите што треба да се реализираат заради воведување поуспешни и интезивни инвестициски циклуси во општините, а со тоа и во државата.

**INICIATIVË:**
**Për implementim më efikas dhe efektiv të akteve nga mjedisi jetësor, nga ana e komunave**

Të implementuarit në kohë, në mënyrë profesionale, efikase dhe efektive të akteve të NJVL për mbrojtjen e mjedisit jetësor, si dhe ndërtimin dhe paraqitjen e administratës profesionale dhe kompetente para mundësive investuese vendore dhe të huaja, që NJVL t'a paraqesë nevojën e vendosjes së një strukture të lëvizshme, fleksibile dhe të përshtatshme administrative që për momentin do t'a japë beneficinin më të madh edhe për komunat në РМ dhe për mbarë shtetin.

Për këtë qëllim, Bashkësia e njësisive të vetëqeverisjes lokale të РМ, në emër të anëtareve të saja-komunave, parashtrou iniciativë deri te Ministria për mjedis jetësor dhe planifikim hapësinor me kërkesë për ndryshim të Ligjit për mbrojtje të mjedisit jetësor („Gaz. Zyrtare nr.53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09 dhe 48/10) dhe Rregulloren („Gaz. Zyrtare nr. 80/09 dhe atë lidhur me:

1. Vlerësimin e ndikimit të strategjive të caktuara, planet dhe programet në mjedisin jetësor, nenet 66-75

2. Vlerësimin e ndikimit të projekteve të caktuara në mjedisin jetësor, nenet 76-94.

Ndryshimet dhe plotësimet që do të integroheshin në Ligjin për mjedis jetësor të përshaten me integrimin e АГЈЕНЦИОНИТ ПËР ПЛАНИФИКИМ НАРËСИНОР si përpilues të vlerësimeve të lartpërmendura të ndikimeve në mjedisin jetësor, e duke pasur parasysh edhe nevojën nga qasja e

papenguar dhe procedura e shpejtë për aprovimin e dokumentacioneve urbanistike, të cilat janë mjaft të rëndësishme për proceset investuese lokale.

Në këtë mënyrë do të shmanget praktika e deritanishme që tregoi se hartimi i një vlerësimi të ndikimit (vlerësim strategjik) zgjat shumë-minimum 45 ditë dhe paguhet në shuma të mëdha prej minimum 700 eurosh, shumë e cila dukshëm ngarkon buxhetin e komunës, nëse merrret parasysh vëllimi i dokumentacioneve planifikuese që aprovohen në nivel lokal, si dhe projektet që duhet realizuar për shkak të vendosjes së cikleve investuese më të suksesshme dhe më intensive në komunat e me të edhe në mbarë shtetin.



**СЕПТЕМВРИ**

- 28.09. вто. - Тетово, Теарце, Јегуновце
- 29.09 среда - Желино, Боговиње, Брвеница
- 30.09. чет. - Врапчиште, Гостивар, Маврово
- 01.10. пет.  
1. Берово, Делчево, Пехчево  
2. Чучер Сандево, Арачиново

**ОКТОМВРИ**

- 04.10. пон. -  
1. Мак. Каменица, Кочани, Винаца  
2. Чашка, Велес, Лозово, Свети Николe
- 05.10. вто. - Радовиш, Конче, Василево, Босилево
- 06.10. среда - Ново Село, Струмица, Валандово
- 07.10. чет. - Гевгелија, Дојран, Богданци
- 08.10 пет. -  
1. Чешиново-Облешево, Зрновци, Карбинци  
2. Зајас, Кичево, Мак. Брод, Осломеј

- 12.10 вто. -  
1. Штип, Пробиштип  
2. Другово, Вранештица, Охрид, Пласница, Дебарца

- 13.10 среда -  
1. Струга, Вевчани, Дебар Центар Жупа,

- 26.10 вто. - Кавадарци, Неготино, Росоман, Градско

- 27.10 среда - Прилеп, Долнени, Кривогаштани

- 28.10 чет. - Крушево, Демир Хисар, Ресен -

- 29.10 пет. - Могила, Новаци, Битола

**НОЕМВРИ**

- 02.11. вто. - Липково, Куманово, Старо Нагоричане

- 03.11. среда - Ранковце, Кратово, Крива Паланка

- 04.11. чет. - Илинден, Петровец

- 05.11. пет. - Студеничани, Зелениково, Сопиште

## ЗЕЛС ТРЕНИНГ ЦЕНТАРОТ ВО ПОСЕТА НА СИТЕ 85 ЕЛС

ЗЕЛС Тренинг центарот (ЗТЦ), во рамките на своите активности, започна со циклусот посети на сите општини и Градот Скопје, во период од септември до средината на ноември, 2010 година. Целта на посетите е да се утврдат потребите на локалната администрација за обука и градење на капацитетите и да се утврдат актуелните предизвици на општините.

Во согласност со тоа, вработените од Тренинг центарот на ЗЕЛС (ЗТЦ), по претходно утврден распоред во согласност со општините (даден подолу) ги започна средбите со дел од општинската администрација, поточно со секретарот на општината и раководителите на секторите/одделенијата. По овие разговори ЗЕЛС тренинг центарот ќе изработи рамка на активности која ќе кореспондира со утврдените потреби на општинската администрација, но и со можностите на ЗТЦ.

## BNJVL QENDRA E TRAJNIMEVE VIZITON TË GJITHA 85 NJVL-TË

BNJVL - Qendra e trajnimeve (BQT), në kuadër të aktiviteteve të saja, filloi me ciklin vizita e të gjitha komunave dhe Qytetit të Shkupit, në periudhën prej shtatorit deri në mesin e tetorit të vitit 2010. Qëllimi i vizitave është të përcaktohen nevojat e administratës lokale për trajnim dhe ndërtim të kapaciteteve dhe të përcaktohen sfidat aktuale të komunave.

Në pajtueshmëri më këtë, të punësuarit në Qendër e Trajnimeve të BNJVL-së (BQT), me orar paraprakisht të caktuar në pajtueshmëri me komunat (i paraqitur më poshtë), i filloi takimet me pjesë të administratës komunale, më saktë me sekretarin e komunës dhe udhëhqësit e sektorëve/seksioneve. Pas këtyre bisedimeve BNJVL - Qendra e Trajnimeve do të përpilojë kornizë të aktiviteteve, e cila do të korespondojë me nevojat e përcaktuara të administratës komunale, por edhe me mundësitë e BQT.

**SHTATOR**

- 28.09. e martë - Tetovë, Tearcë, Jegunovce
- 29.09 e mërkurë - Zhelinë, Bogovinjë, Bërvenicë
- 30.09. e enjte - Vrapçishtë, Gostivar, Mavrovë
- 01.10. e premte -  
1. Berovë, Dellçevë, Pehçevë  
2. Çuçer Sandeво, Haraçinë

**TETOR**

- 04.10. e hënë -  
1. Mak. Kamenicë, Koçani, Vinicë  
2. Çashkë, Veles, Llozovë, Sveti Nikole
- 05.10. e martë - Radovish, Konçe, Vasilevë, Bosillovë
- 06.10. e mërkurë - Novo Sellë, Strumicë, Vallandovë
- 07.10. e enjte - Gjevgjeli, Dojran, Bogdanci
- 08.10 e premte  
1. Çeshinovë-Obleshevë, Zërnovcë, Karbinci  
2. Zajaz, Kërçovë, Mak.Brod, Oslomej

- 12.10 e martë -  
1. Shtip, Probishtip  
2. Drugovë, Vraneshiticë, Ohër, Pllasnicë, Debarcë

- 13.10 e mërkurë -  
1. Strugë, Vevçani, Dibër, Centar Zhupë

- 26.10 e martë - Kavadarë, Negotinë, Rosoman, Gradsko

- 27.10 e mërkurë - Prilep, Dollneni, Kriovogashani

- 28.10 e enjte - Krushevë, Demir Hisar, Resnjë -

- 29.10 e premte - Mogilla, Novaci, Manastir

**NËNTOR**

- 02.11. e martë - Likovë, Kumanovë, Staro Nagoricanë

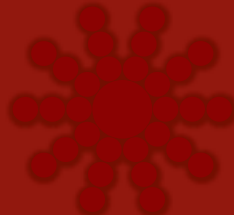
- 03.11. e mërkurë - Rankovcë, Kratovë, Kriva Pallankë

- 04.11. e enjte - Ilinden, Petrovec

- 05.11. e premte - Studeniçan, Zelenikovë, Sopištë

## **ЗАЕДНИЦА НА ЕДИНИЦИТЕ НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

тел. +389 (0)2 30 99 033 / факс: +389 (0)2 30 61 994  
ул. Женевска бб, п.фах 32, 1000 Скопје, Република Македонија  
[www.zels.org.mk](http://www.zels.org.mk) . [contact@zels.org.mk](mailto:contact@zels.org.mk)



## **BASHKËSIA E NJËSIVE TË VETËQEVERISJES LOKALE TË REPUBLIKËS SË MAQEDONISË**

tel. +389 (0)2 30 99 033 / fax: +389 (0)2 30 61 994  
rruga. Zhenevska p.n., F.P. 32, 1000 Shkup, Republika e Maqedonisë  
[contact@zels.org.mk](mailto:contact@zels.org.mk) , [www.zels.org.mk](http://www.zels.org.mk)